

Izhaja ob 4. jutraj.
Stane mesečno Din 25.—, za in-
sestavo Din 40.— neobvezno.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2084; ponoči tudi
št. 2034.
Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.
Izdatni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2498
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
Račun pri poštne čk. zavodu: Ljubljana
št. 11.842 — Praha číslo 78.180
Wien, Nr. 105.241.

Ako bi bil g. Vukićević državnik, bi sam zahteval koncentracijo

Pomemben članek »Trgovinskega Glasnika«. — Izvod iz sedanjega zunanje-političnega, notranje-političnega in gospodarske krize more najti samo močna koncentracijska vlada

Ljubljana, 13. decembra.
Dočim se v večini evropskih držav ni opazilo nikakršno znanje zanimanja za zadnje zasedanje Društva narodov, ga je bolgarska politična javnost pričakovala in motrila z zelo velikim interesom.

Vzrok temu je bil zelo enostaven. Pravkar zaključeno ženevsko zasedanje je namreč imelo rešiti bolgarsko prošnjo za vnanje posojilo. Zadeva s tem posojilom se vleče že dalje časa. Bolgarija, ki je dobila že lani večje posojilo v Ženevi za likvidacijo begunskega problema, se še ni smatrala saturirana; želela je najeti novo posojilo, ki naj bi ji omogočilo spraviti v red osobito državne finance. V ta namen se je že pred meseci obrnila na Društvo narodov, da bi ji omogočilo najeti posojila. Našla je ugoden odziv osobito v angleških političnih in diplomatskih krogih in finančni odbor v Ženevi je že pretehtal modalitete, pod katerimi naj bi se posojilo dodelilo. Na sedanjem zasedanju naj bi se zadeva definitivno uredila.

Bolgarska se ne nahaja v ugodni gospodarski situaciji. Od katastrofalnega poraza v letu 1918. je država neprestano v ekonomski krizi. Najbolje se to vidi iz fakta, da je Bolgarska, ki ima 85 odst. poljedelskega prebivalstva, morala v prvih povojnih letih kupovati v inozemstvu celo živila, ki jih je uvažala celo iz Zedinjenih držav. Ta fakt, ki ga naglašajo v Sofiji, pa ipak ni tako tehten, ker vemo, da so v prvi povojni dobi tudi mnoge druge izrazito agrarne države uvažale prehrano iz inozemstva. Od l. 1919. nadalje so vsi državni proračuni zaključili s deficitom; najhujše je bilo l. 1924-25., ko je bil deficit največji eno milijardo 181 milijonov levov. V sledečih letih se je deficit sicer zmanjšal, a letos bo znašal zopet okrog ene milijarde.

Z rednimi dohodki se državni prihodnjak ne more pokriti, zato naj bi Bolgarska poiskala v inozemstvu finančno posojilo, ki bi ji omogočilo konsolidacijo državnih financ. Ženeva se je, kakor navedeno, ugodno odzvala bolgarski želji. Finančni odbor Društva narodov je poslal posebno komisijo v Sofijo, ki je koncem novembra preštudirala gospodarske razmere države ter se z bolgarsko vlado pogajala o modalitetah posojila. Ali sporazum se ni mogel doseči, ker sofijska vlada ni hotela pristati na način, kako naj se garantira posojilo.

Komisija je zahtevala, naj se dosežanja bolgarske narodna banka, katere kapital pripada ves državi, preustroji v privatno emisijsko banko na osnovi akcij, ki bi imele biti izključno v bolgarskih rokah. Z bolgarske strani se ugovarja, da v bolgarskih privatnih rokah ni toliko kapitala, da bi se mogel ta načrt realizirati. Očitno je seveda vzrok drugačen; to se pravi, bolgarska vlada se boji, da bi se z zaželeno preuredbo moral pritegniti inozemski kapital — v poštev prihaja pač angleška finančna, ki je obljubila posojilo —, s čimer bi akcije narodne banke pač faktično, čeprav morda formalno, ne bile več izključno v bolgarskih rokah. Le tako nam je razumeti poročila, da se sporazum ni mogel doseči, ker Bolgarija noče dati iz rok svojega nacionalnega zavoda. Res bi na ta način finančni angleški vpliv v Sofiji silno narasel, kar bi imelo za posledico tudi primerno prevlado angleškega političnega vpliva.

Bolgarski diplomati, v prvi vrsti vnanji minister Burov in finančni minister Molov, sta v Ženevi razložila stališče sofijske vlade. Finančni odbor Društva narodov je znova pretresal vprašanje bolgarskega posojila; zadeva se je nato izročila raznim podkomisijam in sklep posojila se je odložil na prihodnje zasedanje Društva narodov.

V Ženevi tedaj Bolgarska ni mogla doseči uspeha tako hitro, kakor bi rada. V zvezi s to akcijo je izražalo bolgarsko vladno časopisje razne želje, kako naj se olajša ekonomska situacija v državi; nekatere izmed njih se tičejo tudi nas. Tako osobito zahteva, naj se odpravi sistem milice, ki je uveden na osnovi določb neullyske mirovne pogodbe. Milica, ki šteje 30.000 mož, stane državo ogromnih vsot in povečuje finančno krizo, naj bi se nadomestila z redno vojsko. Sicer pa je v državi uvedeno skrajna štednja in tudi prebivalstvo samo štedi v največji meri, kakor je naglašal in dokumentiral s številkami sam predsednik vlade Ljapčev v svojem ekspoziciji v sobranju.

Kot prijatelji Bolgarije in zagovorniki sporazuma želimo sosedu, da čim prej uspe in uredi svoje finance, v nadi, da bo imela ekonomsko konsolidirano državo še večji interes na stabilizaciji obstoječega mirovnega stanja.

Ameriški sladkorni sindikat

Newyork, 13. decembra. h. Nekako sto družb, ki se bavijo z rafiniranim sladkorjem, je sklenilo ustanoviti sladkorni sindikat, da stabilizirajo sladkorno industrijo. Ta sindikat pa ne bo določil enotnih sladkorih cen za ameriški trg.

Beograd, 13. decembra, p. Današnji Trgovinski Glasnik prinaša na uvodnem mestu zanimiv članek pod naslovom »Koncentracija«. Članek ugotavlja, da je naš zunanji položaj tako mučen, da govorimo o tem že najširši sloji prebivalstva, ki se običajno za zunanjo politiko ne zanimajo. Tudi v notranji politiki ni položaj nič boljši. Vprašanja, ki jih je treba rešiti, pa ne more rešiti izrazito strankarska vlada. Zato bi bila z ozirom na ta težavni položaj potrebna vlada, ki bi temeljila na čim močnejši podlagi. Brezpogojno nam je potrebna koncentracija vseh resničnih nacionalnih moči. Tudi Pašić je koncentracijo sam zahteval l. 1908. in l. 1914. v času hudih kriz za takratno Srbijo. Kriza pa je danes ravno tako opasna kakor l. 1908., ker obstoje tudi v diplomatskem oziru zapletljaj, ki morejo imeti za posledico težke dogodke. V takem težkem položaju bi koncentracijsko vlado zahteval, ako bi bil živ, tudi Milorad Drašković, ki je imel vse lastnosti talentiranega državnika. Z eno besedo: le koncentracijska vlada, sestavljena iz najmočnejših sil, ki jih ima naša država, bi odstranila goste in težke oblake, ki dala državi finančni razmah, izvedla ureditev administracije ter povzdignila zaupanje v pravni red.

Ta članek uglednega organa gospodarskih krogov je vzbudil pozornost v

vsej politični javnosti. Neki član kmečko-demokratske koalicije je z ozirom na ta članek izjavil: »Ko smo pričeli delati za koncentracijo, se nam je očitalo, da delamo to iz osebnih razlogov in zgolj v želji po oblasti. Pokazalo pa se je, da je bila naša ocena zunanjih in notranjih političnih razmer povsem točna in da smo v delu za koncentracijsko vlado delali za stvar, ki je splošna zahteva našega naroda.«

Danes druga avdijenca g. Davidovića?

Beograd, 13. decembra, p. Nocojšnja »Pravda« poroča, da bo g. Ljuba Davidović jutri popoldne sprejet od kralja v avdijenci, katero pričakujejo politični krogi z veliko napetostjo. Saj je jasno, da bo ta avdijenca izrazito političnega značaja in da bo na njej govora o stremiljenih za koncentracijo, ki zavzemajo vedno večji razmah.

Sestanek med gg. Davidovićem in Marinkovićem

Beograd, 13. decembra, p. Nocoj je posetil Ljubo Davidovića zunanji minister dr. Marinković, ki se je dalje časa z njim razgovarjal. Sestanek spravljajo v zvezo z jutrišnjo sejo Demokratske zajednice in z vestmi, da bo g. Davidović jutri ponovno sprejet v avdijenci.

Konflikt med vlado in zakonodajnim odborom

Sekcija zakonodajnega odbora soglasno vztraja na svojem stališču glede sodniških plač in je v znak protesta odgodila razpravo o advokatskem zakonu

Beograd, 13. decembra i. Danes ob 16. se je vršila seja sekcije zakonodajnega odbora; na seji bi se imela po zahtevi vlade pričeti razprava o načrtu advokatskega zakona, tako da bi poglavje o plačah v sodniškem zakonu bilo dejansko odloženo. Pred sejo se je vršila konferenca opozicije z večino, ki je izjavila, da stoji na svojem prejšnjem stališču in da sklepa vlade glede sodniških plač tudi ona ne more sprejeti na znanje. Da se stališče zakonodajnega odbora čim ostreje povdari, so predlagali samostojni demokrati na sekciji dani sklepi, da smatra zakon o sodnikih za nedovršen in da odlaga razpravo o advokatskem zakonu z dnevnega reda, dokler ne bo rešeno tudi poglavje o plačah v zakonu o sodnikih.

Demokratski člani sekcije so obljubili, da bodo na jutrišnji seji demokratskega kluba zahtevali pooblastilo za nadaljnje delo v smislu tega sklepa. S tem je večina zakonodajnega odbora proti vladni nameri odložitve sodniških plač zasigurana. Predsedujoči poslanec Dukac je čakal z odprtivjo današnje seje, da bi prišel tudi minister pravde, toda ministra ni bilo. Zato je sejo ob pol 5. otvoril in je bil sprejet soglasno sklep v smislu zgoraj navedenega sporazuma. S tem je celo vprašanje postavljeno pred kritično odločitev in se smatra, da bo vlada morala popustiti. Seja je bila po petih minutah zaključena in prihodnja sklicana za jutri ob 4. popoldne z dnevnim redom: razprava o devetem poglavju zakona o sodnikih, t. j. o sodniških plačah.

Danes se sestane Narodna skupščina

Beograd, 13. decembra, p. Jutri se sestane Narodna skupščina. Zaradi tega so danes skupščinski kuloari že oživele, ker se je danes vrnilo v Beograd že večje število poslancev, dočim bodo ostali prišli tekem noči in jutri dopoldne. Seja sama na sebi bo brezpomembna, ker bo določila samo dnevni red za četrtkovno sejo.

Podrobna razprava o davčnem zakonu

Beograd, 13. decembra, p. Danes dopoldne je odbor za zakonski predlog o izenačenju neposrednih davkov nadaljeval podrobno debato. V početku se je Stjepan Radić v imenu kmečko-demokratske koalicije izjavil, da bo koalicija zapustila odbor in Narodno skupščino, ako se prekine delo za uveljavljanje zakona o izenačenju davkov. Radić je opozoril člane večine, naj dobro presodijo njegovo izjavo, ker je stvar resna.

Odbor je nato nadaljeval podrobno razpravo zakona o neposrednih davkih. Najprej je razpravljalo o določilih glede predpisovanja davkov, in sicer o prvem oddelku (čl. 104—109), ki govori o pripravih za predpis davkov. Razprava so se udeležili skoro vsi člani odbora in generalni direktor g. Letica. Vsi člani so bili sprejeti z malimi, nebitnimi spremembami. Velika sprememba je bila izvršena v tem, da sodne oblasti ne bodo imele v davčnih zadevah toliko dolžnosti, kakor jim jih je nalagal prvotni načrt. Po novi redakciji imajo sodišča samo dolžnost dostaviti prepis svojih sklepov davčnim oblastem.

Pri čl. 109 se je razvila daljša razprava, ker nalaga ta člen občinskim uradom popis davčnih obveznikov. Opozicija je zahtevala, naj se občine oproste te dolžnosti, češ da je to stvar davčnih oblasti. Večina pa je sprejela prvotno besedilo tega člena.

Prihodnja seja bo jutri ob 9. dopoldne, ko pridejo na vrsto davčni odbori.

Upravičen protest proti absurdnosti davčne prakse

Beograd, 13. decembra, r. Danes dopoldne je dospela v Beograd večja deputacija pristave vseh strank iz novosadskega okrožja. Deputacija, ki šteje 84 članov, je dopoldne posetila poslanske klube SDS, HSS in DS, popoldne pa je bila sprejeta od zastopnika finančnega ministra dr. Spaha. Deputacija je protestirala proti predpisovanju prevelike dohodnine, katere plačilo zahtevajo davčne oblasti za osem let nazaj in to na podlagi stare kronse lestvice. Tako se dogajajo absurdi primeri, da bi morali posamezniki plačati štirikrat do petkrat večjo dohodnino, kakor je vredno vse njihovo imetje. Občina Bački Petrovac, ki ima 800 oravov semlje v skupni vrednosti 8—10 milijonov dinarjev, bi morala plačati 80 milijonov dinarjev dohodnine. V tekočem proračunu je bilo predvideno, da se ima od zaostalih davkov v vsej državi izterjati 100 milijonov dinarjev, sedaj pa se samo v novosadskem okrožju zahteva nad 200 milijonov. Deputacija sta najprej sprejela Svoztar Pribević in Stepan Radić, ki sta obljubila svojo podporo, nakar je posetila demokratski klub in nato ministra dr. Spaha.

Važen uspeh za naše invalidne v Nemčiji

Beograd, 13. dec. i. Naši invalidi v Nemčiji ne prejemale invalidskih podpor, ki so jim bile prisojene po naših oblasteh. Zato je posl. dr. Zernjav vložil vprašanje na ministra za socialno politiko. Pri čl. 93. invalidskega zakona smejo namreč invalidi dobivati invalidnino izven države le po odobrenju ministra za socialno politiko. Minister dr. Gosar je na vprašanje dr. Zernjave odgovoril, da je že naročil izseljenjskemu komisariatu v Düsseldorfu, naj zbere vse prošnje in mu jih skupno predloži. Prošnjam mora biti priloženo sodnijsko potrdilo (v overjenem prepisu), nadalje potrdilo o premoženju ter potrdilo o nujnosti bivanja v inozemstvu. Kdor še ni preveden na nove prejemke po invalidskem zakonu, naj pošlje rešenje po starem zakonu ministrstvu za socialno politiko, da mu izposluje rešenje po novem zakonu.

Prvo glasovanje o državnem proračunu

Finančni odbor je včeraj končal splošno razpravo o novem proračunu. — Vlada napoveduje, da mora brezpogojno vztrajati na redukciji univerz. — Kljub temu glasujejo klerikalci za proračun brez vsakega pridržka

Beograd, 13. decembra p. Danes popoldne je imel sejo plenum fin. odbora, ki je nadaljeval in končal načelno razpravo o proračunu za leto 1928/29. Prvi govornik je bil zastopnik zemljoradniškega kluba dr. Tupanjanin, ki je uvodoma konstatiral, da smatra predsednik vlade g. Velja Vukićević očitveno za najvažnejše delo to, da hodi vsako nedeljo na lov. Ne vodi pa računa o potrebah naroda, temveč samo prešteva, koliko fazanov vsak dan postreli. Gospod Vukićević je pred vltitvami zelo mnogo obljubil, sedaj pa ni ničesar izpolnil.

V svoji kritiki proračuna je dr. Trpanjan obžaloval da so bile popolnoma izjavljene nade, da bo finančni minister dr. Marković izvedel sanacijo naših financ.

Poslanec dr. Krajač

Je nato v dvehurnem govoru temeljito predelal državni proračun. Baval se je predvsem z njegovo tehnično sestavo, ki je nemogoča. Tega se je zavedal očitveno tudi g. fin. minister, ki nima poguma proračun osebno braniti, temveč je pobegnil v inozemstvo. Fin. minister dr. Marković je poskušal biti diktator, pa mu ni uspelo. Mnogo upov je polagal na državni odbor za štednjo, ko pa je bil ta odbor sestavljen, ga ni sklical niti na eno sejo.

V državnem proračunu obstoje strahovite pogreške. Fin. minister navaja dohodke, ki jih ne bo mogel nikdar dobiti. Predloženi proračun je pravi rebus. Tako izkazuje proračun n. pr. dohodke od gledališč o katerih je znano, da imajo vsa deficite. Po priznanju fin. ministra samega ima predloženi proračun 734 milijonov deficita. Namesto, da bi podal pameten ekspoz, v katerem bi označil dejansko stanje, pa je fin. minister predložil nekaj roman. Pri nas lahko dobimo točen vpogled v finančno stanje Poljske, ne moremo pa se informirati o našem pravem stanju.

Dr. Krajač je končno energično protestiral proti nameri vlade, da se ukinejo nekatere fakultete v Zagrebu in Ljubljani ter je povdarjal, da bo ta namera nateleta na najostrejši odpor v vseh prečasnih pokrajinah.

Izvajanja dr. Krajača je opozicija živahno odobravala. Namestnik fin. ministra

minister dr. Spaho

je kratko odgovarjal na glavne očitke opozicije, podrobna poljsnila pa si je pridržal za specialno debato. Priznal je, da v ekspoziciji fin. ministra ne stoji ničesar o vseh dolgovih, kar je včeraj ožigosil dr. Zernjav, in izrazil svoje začudenje, da tega fin. minister ni storil. Po njegovih informacijah so vsi dolgi manjši, kakor se govori. Vprašanje naših dolgov v inozemstvu pa bo Narodna skupščina imela kmalu priliko rešiti s posebnim zakonom.

Diplomatska pogajanja med Parizom in Rimom

Briand o najnovšem uspehu Društva narodov. — Za sedaj je izključen sestanek z Mussolinijem, pač pa se vršijo direktna pogajanja z Rimom

Pariz, 13. decembra, s. Na današnji seji ministrskega sveta je poročal zunanji minister Briand o ravnanju za vključenem zasedanju Sveta Društva narodov, predvsem pa o zunanje-političnem položaju.

Izjavil je, da je Društvo narodov preprečilo vojno v poljsko-litovskem konfliktu in s tem ponovno pokazalo svojo upravičenost in življensko zmoglost. Spor med obema državama sicer še ni popolnoma razčiščen, vendar pa je v kratkem pričakovati neposrednih pogajanj med Varšavo in Kovnom; možno je, da bo Društvo narodov pri teh pogajanjih funkcioniralo kot razsodišče. Vsekakor so se odnosi po posredovanju Društva narodov med Poljsko in Litvo zboljšali.

Briand je nato govoril o vprašanju sestanka z Mussolinijem. Izjavil je s povdorkom, da Mussolini ni postal nikakega vabila. Sicer pa nimata niti on, niti Mussolini trenutno želje, da bi se sestala. Brez temeljite priprave bi tak sestanek v sedanjem trenutku pokazal samo v raznih vprašanjih velika nesporazumljenja. Da bi se ta nesporazumljenja odpravila, se vršijo trenutno neposredna diplomatska pogajanja med Rimom in Parizom. Sebe potem, če bo teren nekoliko pripravljen, bi se moglo razpravljati o vprašanju sestanka med obema zunanjsima ministroma.

Sovjetska vlada v Kantonu

Ponesrečen poskus za osvoboditev mesta. — Evropci zapuščajo Kanton

Kanton, 13. decembra. (be.) Komunistična revolucija je zmagala na vsej štiri. Ustanovila se je sovjetska vlada. Za vojnega komisarja je imenovan prvi tajnik Borodina.

London, 13. decembra. g. Nova vlada v Kantonu je izdala proglas, v katerem napoveduje iztrebljenje posestnikov in zaplenitev posestev. Poskus za zopetno osvoboditev Kantona, se ni posrečil. General Lifu je zagrozil, da bo razdeljal mesto, če se bodo nadi nadaljevali. V štabu kantonske armade so tudi štirje Rusi.

Tudi v Sanghaju je položaj zelo resen. Pristaniški delavci so zapretili s splošno stavko. Inozemske posesti se pripravljajo, da se zavarujejo proti morebitnim nemirum.

Kanton, 13. decembra. (lo.) Člani vlade so se rešili na južni breg reke. Ker ima vlada na svoji strani še vedno vojne ladje, je v vsej naglici pozvala odsotne čete, naj takoj izvedejo protinapad proti komunistom. Evrope v Kantonu je rešila angleška vojna ladja Morhen, katero so komunisti močno obtelevljali. Ladja je rešila 81 beguncev, med katerimi je bilo 15 Američanov, 11 Angležev in 55 Nemcev.

London, 13. decembra. s. Iz Sanghaja poročajo, da je ameriška križarka »Sacramento«

Doslej smo dolgove uredili samo s Francijo.

Minister Spaho je dalje sporočil, da je vlada izdelala uredbo o novi podlagi za uporabo reparacij: uredba bo predložena v najkrajšem času Narodni skupščini.

Na očitke glede nameravane redukcije univerz

je dr. Spaho izjavil, da se ta zadeva po krivici predstavlja kot strahovita ataka na stare narodne pridobitve. Toda, če hočemo zmanjšati izdatke, se moramo odreči onemu, brez česar smo lahko. Mi imamo mnogo fakultet in ni prav, da je za nekatere potrebe zelo dobro poskrbljeno, za druge pa nič. V mnogih krajih imamo do 90 % neplašenih, drugod pa imamo preveč fakultet. Naravno je, da je treba to popraviti.

Na to izjavo je opozicija začela burno protestirati. Padali so medklici: »Tega ne bomo nikdar dovolili!« »Ne bomo vam pustili uresničenja vaših sadiščnih namerov.«

V nadaljnjem govoru je dr. Spaho povdarjal, da je vlada izdala uredbo o prenosu državnih poslov na samouprave, velik del pa da bo še prenešen na samouprave, katerim bodo odkazani tudi gotovi stalni državni dohodki.

Na očitke, da izkaz dohodkov ni realen, bo podrobno odgovoril v razpravi o proračunu dohodkov.

Poslanec Juraj Demetrović je zahteval pojasnilo glede

zakona o neposrednih davkih

čigar uveljavljanje se skuša vlada izogniti. Dr. Spaho je izjavil, da zakon ne bo umaknjen, da pa se ne more tako hitro oživotvoriti, ker pomeni veliko reformo, ki se ne da izvesti v kratkem roku. Treba je izvršiti obširne priprave v finančni administraciji. V zakonu določeni rok je prekršek in ga bo treba podaljšati. Edino o tem se zdaj razpravlja, ne pa o umaknitvi zakona samega.

Po govoru dr. Spaha se je vršilo poimensko glasovanje o proračunu

Klerikalci so seveda glasovali za proračun, torej tudi za redukcijo univerz. Ko je glasoval poslanec Smodej, so mu člani opozicije klicali: »Torej glasujete za čl. 44. glasujete da nai se ukinejo fakultete.« Pokazalo se je, da je bila sročna izjava poslanca Smodeja, da so klerikalci proti redukciji univerz, navadna demagogija, ker je danes poslanec Smodej glasoval ravno nasprotno, kakor je včeraj govoril. Državni proračun je bil v načelu sprejet z 18 glasovi proti 10. Prihodnja seja finančnega odbora bo 15. t. m. ob 4. popoldne, ko se prične podrobna proračunska debata.

Diplomatska pogajanja med Parizom in Rimom

Briand o najnovšem uspehu Društva narodov. — Za sedaj je izključen sestanek z Mussolinijem, pač pa se vršijo direktna pogajanja z Rimom

Pariz, 13. decembra, s. Na današnji seji ministrskega sveta je poročal zunanji minister Briand o ravnanju za vključenem zasedanju Sveta Društva narodov, predvsem pa o zunanje-političnem položaju.

Izjavil je, da je Društvo narodov preprečilo vojno v poljsko-litovskem konfliktu in s tem ponovno pokazalo svojo upravičenost in življensko zmoglost. Spor med obema državama sicer še ni popolnoma razčiščen, vendar pa je v kratkem pričakovati neposrednih pogajanj med Varšavo in Kovnom; možno je, da bo Društvo narodov pri teh pogajanjih funkcioniralo kot razsodišče. Vsekakor so se odnosi po posredovanju Društva narodov med Poljsko in Litvo zboljšali.

Briand je nato govoril o vprašanju sestanka z Mussolinijem. Izjavil je s povdorkom, da Mussolini ni postal nikakega vabila. Sicer pa nimata niti on, niti Mussolini trenutno želje, da bi se sestala. Brez temeljite priprave bi tak sestanek v sedanjem trenutku pokazal samo v raznih vprašanjih velika nesporazumljenja. Da bi se ta nesporazumljenja odpravila, se vršijo trenutno neposredna diplomatska pogajanja med Rimom in Parizom. Sebe potem, če bo teren nekoliko pripravljen, bi se moglo razpravljati o vprašanju sestanka med obema zunanjsima ministroma.

Sovjetska vlada v Kantonu

Ponesrečen poskus za osvoboditev mesta. — Evropci zapuščajo Kanton

Kanton, 13. decembra. (be.) Komunistična revolucija je zmagala na vsej štiri. Ustanovila se je sovjetska vlada. Za vojnega komisarja je imenovan prvi tajnik Borodina.

London, 13. decembra. g. Nova vlada v Kantonu je izdala proglas, v katerem napoveduje iztrebljenje posestnikov in zaplenitev posestev. Poskus za zopetno osvoboditev Kantona, se ni posrečil. General Lifu je zagrozil, da bo razdeljal mesto, če se bodo nadi nadaljevali. V štabu kantonske armade so tudi štirje Rusi.

Tudi v Sanghaju je položaj zelo resen. Pristaniški delavci so zapretili s splošno stavko. Inozemske posesti se pripravljajo, da se zavarujejo proti morebitnim nemirum.

Kanton, 13. decembra. (lo.) Člani vlade so se rešili na južni breg reke. Ker ima vlada na svoji strani še vedno vojne ladje, je v vsej naglici pozvala odsotne čete, naj takoj izvedejo protinapad proti komunistom. Evrope v Kantonu je rešila angleška vojna ladja Morhen, katero so komunisti močno obtelevljali. Ladja je rešila 81 beguncev, med katerimi je bilo 15 Američanov, 11 Angležev in 55 Nemcev.

London, 13. decembra. s. Iz Sanghaja poročajo, da je ameriška križarka »Sacramento«

Sovjetski opazovalec v Ženevi

Ženeva, 13. decembra. g. Sovjetski delegati so izrazili željo, zasledovati delo v Društvu narodov, ne da bi opustili svojega odklonilnega stališča. Ustanovitev stalne ruske komisije pri tajništvu Društva narodov, ni bila mogoča, ker bi bili zato potrebni diplomatski koraki pri švicarskem zveznem svetu, česar pa Rusija vsled prekinjenja diplomatskih zvez ne more izpolniti. Proti imenovanju ruskega novinarja pri tajništvu Društva kot opazovalca pa v Svici ne ugovarjajo. Za to mesto je predviden zastopnik ruske agenture Ralevski.

Zaupnica senata novi Jaspardjev vlad
Bruselj, 13. dec. s. Senat je izrekel vladi zaupnico s 85 proti 53 glasovom.

Klerikalna komedija z ljubljansko univerzo

Za slepilo javnosti namenjen protest posl. Smodeja na napačno adresu. — Včeraj so klerikalni poslanci z glasovanjem za vladni proračunski predlog z dejanjem razkrinkali neiskrenost svojega protesta

Na pondeljki seji finanč. odbora Narodne skupščine je posl. Smodej za Jugoslovanski klub podal izjavo, ki se glasi tako-le:

«Gospod Radić je na poslednji seji finančnega odbora govoril tudi o redukciji ljubljanske vseučilišne. Ljubljani pušča samo izdelano montanistično fakulteto. Ostale fakultete pa naj bi Slovenci, če sem g. Radić dobro razumel, imeli v Zagrebu, češ da leži Zagreb v bližini Slovenije. Slovenci zavračamo varuštvo Radićevo nad Slovenijo in njenimi interesi. Kaj bi g. Radić dejal, če bi kdo od Slovencev predlagal, da se nekatere fakultete v Zagrebu reducira iz razloga, ker imajo Hrvati in Srbi isti jezik in da so zato nekatere fakultete v Zagrebu nepotrebne? Upravičeno bi protestiral.

Mi Slovenci stojimo neomajno na stališču, da mora naš narod imeti popolno, neokrnjeno vseučilišče, ker se kultura in kulturne potrebe kakega naroda ne presojajo in ne merijo samo po številu prebivalstva, nego tudi po stopnji njegove kulture in relativnih njegovih kulturnih potreb.

Zato energično odklanjamo Radićevo varuštvo nad kulturo našega naroda, za katero ni g. Radić nič doprinesel, marveč je naš narod s svojo lastno močjo in domodosegli stopnjo, na kateri je. Če narod plačuje davke za svoje šolstvo, ima tudi pravico, da zahteva od države doprinos za svoje kulturne potrebe.

Po poročilih beograjskih in zagrebških listov je izzvala ta izjava poslanca Smodeja v finančnem odboru splošno veselost in poslanci opozicije so delali

na račun klerikalcev živahne satirične in šaljive medklince. Smatrali so Smodejev protest za neiskreno komedijo, ki je — tudi neglede na to, da g. Radić ni tako govoril, kakor mu je očital gospod Smodej — značilna za klerikalce, ki istočasno podpirajo vladno in drže v njej ministra dr. Gosarja, dasi se je tudi obvezal na redukcijo ljubljanske univerze ter soprodpisal vladni predlog finančnega zakona z ominoznim paragrafom 44 za ljubljansko univerzo. Mesto da bi dr. Gosar demisijsiral in Jugoslovanski klub v znak protesta proti paragrafu 44 zapustil vladno, podajajo sedaj klerikalci proteste na napačno in nekompetentne adrese, da bi ž njimi nasuli peska v oči svojih naivnih volilcev.

Koliko sta vredna protest g. Smodeja in v čerajšnjem «Slovencu» toliko potrjeno stališče Jugoslovanskega kluba proti okrnitvi ljubljanske univerze, se vidi tudi po včerajšnjem glasovanju SLS v finančnem odboru, kjer so klerikalni poslanci glasovali tudi za paragraf 44. finančnega zakona in to brez vsakega pridržka. Glasovali so za vladni proračunski predlog celo navzlic temu, da je finančni minister dr. Spahopred glasovanjem izjavil, da vlada vztraja na redukciji fakultet. Reči moramo, da bi bila blamaža in sramota SLS manjša, ako bi g. Smodej predvčerajšnjim v finančnem odboru molčal.

Novi udarci kleroradikalnega režima delavstvu

Dr. Gosarju ne zadostuje ročni davek. — Davčni uradi so pričeli pobirati nov delavski davek v obliki taks na pobotnice za mezde

i. Beograd, 12. decembra. Srbijski zakon o taksah je bil, kakor znano, l. 1921. razširjen na teritoriji vse kraljevine. TR. br. 33 tega zakona odreja, da se morajo tudi vsa potrdila ali priznanice, s katerimi se potrjuje prejem lastne vsote ali lastnih predmetov, opremiti z odgovarjajočo takso S 15. novembrom 1923. je stopil v veljavo novi zakon o taksah in pristolbinah. Tudi to besedilo govori o potrdilih ali priznanicah, s katerimi se potrjuje prejem lastnih vsot ali lastnih predmetov. V opazki pa stoji, da plačajo to takso tudi uslužbenci denarnih zavodov in drugih ustanov in zasebniki, ne glede na to, ali prejemajo plačo na podlagi podpisane ali nepodpisane spiska, in brez ozira na to, ali se ti prejemniki knjižijo na tekoči račun dotičnega uradnika. Takse ni treba plačati le v slučaju, ako se izplačane plače vpisujejo v glavne knjige brez sestave podrobnega spiska. Ekstenzivna interpretacija tega zakonskega besedila vsekakor ni na mestu. Bilo bi depasirano, ako bi se moral prejem vsake plače potrditi, oziroma opremiti s takšno znamko.

Ne glede na vse to pa so nekatere finančne oblasti pričele odrejati, da se mora taksa po omenjenem členu 33 pobirati tudi od med ročnih delavcev. Razume se, da je to postopanje protizakonito in nepravilno. Delavske mezde se ne omenjajo niti v zakonskem besedilu samem, niti v priloženem pravilniku. Na obeh mestih se govori samo o plačah uradnikov in nameščencev. Razen tega obstajajo bistvene razlike v mezdnem sistemu delavcev in nameščencev. Ti prejemajo svojo plačo mesečno po točno odrejenih pogodbah, delavci pa so v večini slučajev navezani na mezdo, ki se mu izplačuje tedensko, štirimajstredno ali pa celo dnevno. V točki 4 čl. 55 taksnega pravilnika stoji izrecno: «Kjer plačujejo zasebni uradniki ali uslužbenci takso v smislu T. br. 33, se mora ta taksa plačati bodisi, da se knjiži na tekoči račun dotičnega uradnika ali pa uslužbenca.»

Za ekstenzivno interpretacijo obstoja precedenčni slučaj samo v kraljevini Srbiji, kjer se je taksa plačevala tudi v slučaju, ako je država izplačevala mezde delav-

cem, najetim za krajšo dobo. Delali pa so to le zaradi knjigovodstva. Jasno je, da se z uvajanjem taks na potrdila o delavskih mezdah valj na delavstvo nov davek. Taka davčna obremenitev bi bila morda na mestu pred l. aprilom l. 1925, ko delavstvo še ni plačevalo posebnega ročnega davka. Odkar pa je uveden davek na ročno delo, je plačevanje takse povsem depasirano in le novo davčno breme na itak bome prejemke našega delavstva.

V finančnem zakonu za l. 1927/28, ki ga je uzakonila kleroradikalna vlada, je izrecno naglašeno, da mora plačevati delavstvo kot državni davek 2 odstotka svojih letnih prejemkov. K temu davku pride še invalidski davek in voljaško-komorska doliada. Taksa po čl. 33. pa pomeni preko te že itak občutne davštine novo obremenitev, ki je z dosedanjim davkom v direktnem nasprotju.

Pred meseci so davčne oblasti pričele tirati takse po čl. 33. industrijskih podjetij in od vseh onih, ki zaposlujejo delavstvo in ki mu izplačujejo mezde na gori opisani način. Podjetja, ki so že itak preobremenjena z brezštevilnimi davki, bodo seveda skušala prevesti novo davčno breme na delavstvo. Da se prepreči ta socialna nesreča, je centralno tajništvo delavskih zborskih napravilo kmečkodemokratsko koalicio, naj stavi za finančni zakon 1928/29 amandman, s katerim se delavske mezde izrecno oproščajo plačevanja te takse.

Kakor smo informirani, pa je za enkrat finančni minister trdo odločen, da uporabi vsa sredstva, da prepreči porast deficita, ki ga je moral priznati v svojem novem proračunu in ki znaša nad 210 milijonov dinarjev. V stvari pa je ta deficit še mnogo večji, ker se je pokazalo že tekom dosedanjih proračunskih razprav v finančnem odboru in pozneje v Narodni skupščini. Zalogostno pa je, da skuša sedanja vlada pokriti ta deficit z novimi obremenitvami socialno najšibkejših slojev. Poslanci SDS in cele kmečkodemokratske koalicije bodo govtovo storili vse, da preprečijo ta najhujši udarec našemu delavstvu.

Lep uspeh naprednjakov na Jesenicah

Za občinske volitve, ki so se vršile minul nedeljo na Jesenicah, je bilo vloženih 6 list. Rezultat je naslednji: Radikali 73 glasov (14), narodni socialisti 76 (23), komunisti 143 (4), klerikalci 481 (15), SDS 213 (7), socialisti 111 (3).

Samostojni kandidati so od zadnjih občinskih volitev narastli od 199 na 213 glasov, SLS pa je nazadovala. Demokrati so nastopili v volilnem boju navdve dostojno, SLS pa je pokazala, da v njej prevladujejo mladiši, ki so izkušene starejše člane popolnoma izpodrinili. Posebno se je to videlo na lepakih, ki so imeli skrajno nedostojno vsebino. Na razna namigavanja bodo odborniki SDS odgovarjali v občinskih sejah. Radikali so, kakor tožijo volilci, izvajali volilni teror, zato na njih krogljice ni polagati nikake važnosti. Navajati volilce v neznačajnost, to je početje, ki se samo obsoja. Naši volilci, 213 po številu, pa so trdni in zavedni. Vsa čast jim!

Občinske volitve na Bledu

Pri nedeljskih občinskih volitvah so dobili: SLS 145 glasov (8 mandatov), Neodvisna gospodarska lista 69 (4), SDS 94 (5), Narodno-socialna lista 43 (2), Lista za tujski promet (Kendova lista 118 (6)).

Občinske volitve v mariborski oblasti

Srez Maribor desni breg.

Bistrica pri Limbušu: SLS 4, socialisti 3, nemška lista 0.

Lobnica: SDS 2, gospodarska skupina 5. Dogaše: klerikalci na 2 listah 6, kmečkodolavska lista 1.

Fram: Gospodarska delavska stranka 1, enotna gospodarska lista 8.

Gorica: Gospodarska lista 3, kmečkodolavska zveza 3, SLS 1.

Slovenska Bistrica: meščanska obrtna lista (napredna) 3, gospodarska lista SDS 5, SLS 3, Splošna lista delavnega ljudstva 2, neodvisna meščanska stranka.

Brezje: slovenska delavska zveza 1, klerikalci na 3 listah 8.

Črešnjec: Gosp. stranka, 2. stranka reda in dela 3, SLS 4.

Srez Ptuj.

Škola: socialisti 7, neodvisna gospodarska lista 1, klerikalci 1.

Spuhla: združeni posestniki 4, SLS 5.

Vurberk: lista delavcev in malih posestnikov 4, lista pos. Zelenika 5, lista pos. Kreča 3, SLS 5.

Zg. Ložnica: SLS 3, KZ 4.

Zg. Novas: SLS 2, stranka dela in reda 5.

Poljane: Gospodarska stranka 3, SLS 6, Sp. Poljskava: socialisti 5, napredna gospodarska lista 6, SDS 6.

Zg. Poljskava: delavska kmečka obrtna lista 3, gospodarska lista 6, SLS 0.

Silvica: Slovenska kmečka zveza in agr. zveza 7, SLS 2.

Zrkovci: gospodarska napredna stranka 4, socialisti 3.

Sv. Marjeta na Dravskem polju: Gospodarska lista (napredna) 8, napredna gospodarska lista 3, lista delavcev in malih posestnikov 3, SLS 3.

Sv. Miklavž na Dravskem polju: Združena kmečko-delavska lista 3, SLS 4.

Rogoza: socialisti 4, združena gospodarska lista 3.

Bistrica pri Rušah: združena lista delavcev in kmetov 4, SLS 3.

Inpertinenten falzifikat „Slovenca“

Včerajšnji «Slovenec» priobčuje o seji finančnega odbora iz Beograda krajše poročilo, ki ima očividno samo ta namen, da zakrije velik vtis, ki ga je napravil dveurni vseskozi stvarni in državniški govor posl. dr. Žerjave. Mesto da bi «Slovenec» priobčil vsaj one odstavke dr. Žerjavovega govora, v katerih se slikajo krivice, pod katerimi trpe Slovenija in drugi prečanski kraji, je škofovski list vs. Žerjavov dveurni govor tendenciozno reducirao na 30 vrst, povrha pa še infamno falzificiral. Tako n. pr. piše Slovenec, da se po dokt. Žerjavovem mišljenju «mora naltiti način, da se ukine ena ali druga fakulteta v Ljubljani in v Zagrebu». Iz našega avtentičnega poročila, ki smo ga včeraj priobčili o dr. Žerjavovem govoru, kakor tudi iz poročil vseh ostalih jugoslovanskih listov, razen «Slovenca», je razvidno, da dr. Žerjav ni ničesar tega govoril, kar mu sedaj podtika katoliški «Slovenec».

Fašisti nadaljujejo z izzivanjem

Nevarne žalitve našega naroda.

Rim, 13. decembra, o. Vest, da je jugoslovansko notranje ministrstvo ponovno prepovedalo razširjenje nekaterih italijanskih listov v Jugoslaviji, je vzbudila v fašističnem tisku splošno pozornost. Dočim se je «Popolo d'Italia», ki je tudi prizadet, norčeval, da se ravnaletjstvo in redakcija smejeta te naredbi in da upravištvo ne bo upadel pogum, se mnogi današnji rimski večernji listi bolj jezo izražajo. «Giornale d'Italia» se opravičuje, da je priobčeval vedno samo dokumente in da ni nikoli izzival. «Lavoro d'Italia» piše: «Ukrep jugoslovanske vlade, ki se tudi na tem polju izkazuje kot resnična naslednica Avstrije, nas pušča popolnoma ravnodušno. Sprejemajočo vso odgovornost bomo brezobzirno nadaljevali z onim našim kritičnim in bojevitim pisanjem, kakor ga zaslužio Borojevičevi volaki in nehvaležni ponesrečenci iz Drača in Valone». «Tribuna» se vprašuje, ali smo v letu 1927. ali pa smo se povrnil zopet v leto 1914. in še bolj nazaj, ko je obstajala Avstrija, ki je tudi od časa do časa prepovedovala italijanske liste?

Novosti iz Češkoslovaške

Bolezen min. predsednika Švehle. — Odgovodite deželnozbornih volitev.

Praga, 13. decembra, h. Na današnji seji ministrskega sveta je bilo sprejetih več zakonskih osnutkov o povišanju državnim uradnikom dodatkov k pokojninam starih upokojencev ter sporazumu z železničarji. Predsedstvo je vodil mrg. Šramek kot zastopnik obolelega ministrskega predsednika Švehle. «Narodni Listi» izvejo, da je ministrski predsednik že tri tedne lahko bolehal na angini in influenci. Pred nekaj dnevi se mu je stanje tako zboljšalo, da se je že hotel vrniti v Prago. Toda pozneje je postalo zopet slabše in zdravniški so mu svetovali, naj ostane v stanovanju. Kakor izve poročevalec istega lista v parlamentu, namerava Švehla na odmor v Egipt. Predsednik Masaryk letos ne bo potoval v inozemstvo.

Praga, 13. decembra, h. Volitve v okrajna in deželna zastopstva se ne bodo, kakor je bilo dosedaj objavljeno, vršila marca 1928., temveč šele septembra ali oktobra, ko bo izvedeno imenovanje deželnih predsednikov. Z ozirom na nasprotstva med agrarci in slovaško Hinkovo ljudsko stranko se o imenovanju deželnega predsednika za Slovaško še ni razpravljalo.

Praga, 13. decembra, h. Z Novim letom bo prevzela Zveza industrijalcev z nekaterimi sorodnimi organizacijami «Tribuna». Direktor lista bo postal bivši glavni urednik brnških «Lidovih Novin» Arnošt Heinrich, glavni urednik ostane Hlavač. Z istim terminom dobijo «Narodni Listi» novega glavnega urednika Antona Pimpra.

Demonstracija fašističnih dijakov na rimski univerzi

Rim, 13. decembra o. Na tukašnji univerzi so dijaki tekom predavanja prof. Pazzella vzpirlili demonstracijo, ker profesor, ki je docent grške literature ni baš velik prijatelj fašizma. Nekateri listi opravilujejo razgrajanje dijav in očitajo profesorja, da je pred kratkim pustil odstraniti iz učne sobe Mussolinijovo sliko, da je na tablo napisal «Zivel Matteotti», da je v stiku z prevratnimi elementi in da je na svoje otvorneno predavanje osebo povabil celo znanega anarhista Malatesto, ki se je vabilu odzval in se prikazal v dvorani z družbi štirih policijskih agentov. Fašistični tisk zahteva, naj se profesor, ki je nasprotnik režima odstrani z univerze.

V Moskvi računajo z ostarelostjo Evrope

Zanimiva Buharinova izjava o gospodarskem položaju v Evropi. — Razvoj komunističnega pokreta na Kitajskem

Moskva, 13. decembra. d. Buharin je na strankinem kongresu označil sedanjo dobo kot dobo kapitalističnega razpada in povdarjal nepravilnost socialnodemokratskih nazorov, češ, da je nastopil čas, ko ne bo več vojne in ko se bodo nasprotstva med državami izravnavala mirnim potom. V Evropi je opaziti vse znake staranja. Sree kapitalističnega sveta je sedaj v Ameriki. Posamezna poboljšanja v Evropi, kakor n. pr. gospodarska obnova Nemčije niso odločilnega pomena. Gospodarski razvoj Nemčije zadeva na nepremostljive težave, ki jih ustvarja Dawesov načrt. Anglija, ki se je spremenila v državo rentnikov, živečih od dohodkov monopola na sirovine in ne iz produkcije, doživlja težak gospodarski razpad. Nasprotstva med Evropo in Ameriko so privedla ob kapitalistični tendenci do gospodarskih skupnosti. Kljub tem prizadevanjem pa se nasprotstva razvijajo dalje in se povečuje kriza kapitalizma, kar mora končno neizogibno privedi do novega cikla vojn.

Iz Amerike izposojena ideja industrijalnega miru, ki jo socialni demokrati živahno podpirajo, v Evropi ne more uspeti, ker zavira vse uspeh gospodarskega razvoja od večjega izrabljanja delavcev. Ta okoliščina pa postreže razredni boj in izliva vedno močnejše revolucionarne pokrete. Napačno bi bilo domnevati, da vlada v kapitalističnih

državah že revolucionarna situacija. Trenutno se pričena nova doba v boju delavskega razreda, ki je premagal posledice prejšnjih porazov. Komunistična internacionala smatra za glavno nalogo, da ohrani in razvije taktiko enotne fronte na ta način, da ojači vezi s socialnodemokratskimi delavskimi množicami.

Nato je Buharin pobijal naziranje opozicije, da je kitajska revolucija zatrla. Ta revolucija se razvija, dasi na popolnoma drugi podlagi kot dosedaj. Na Kitajskem se konsolidirajo vse revolucionarne sile in kljub strašnem terorju je opaziti, da se je revolucionarni pokret znatno oživil. Buharin smatra, da je kolonialno vprašanje z vidika svetovne revolucije eno izmed najvažnejših in izjavlja, da je izvrševalni odbor komunistične internacionalne sklenil predložiti to vprašanje šestemu svetovnemu kongresu komunistične internacionalne maju 1928 v razpravo. Ugotovil je dalje številno ojačenje in utrditelj sil komunističnih strank v raznih državah ter navajal razne pomanjkljivosti v njihovem delovanju.

Končno je izjavil, da se bliža nova faza revolucionarnega boja in da bo delavski razred, če bi nastala nova imperijalistična vojna, v tej fazi stopil v vojno kot organizirana revolucionarna sila ter bo razumel izrabiti to vojno za zmago komunizma.

Velike spremembe v francoski diplomatski službi

Paris, 13. decembra. h. Imenovanje Beaumarchaisa za francoskega poslanika v Rimu in imenovanje Corbina za njegovega naslednika kot direktorja političnega oddelka na Quai d'Orsayu, bo imelo za posledico več sprememb v diplomatski službi, ki jih bo zunanji minister Briand vsekakor izvedel še pred novim letom. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da bo med drugimi odpoklican tudi francoski zastopnik pri Vatikanu Douzet, ki ga bo nadomestil poklicni diplomat. Dalje se izve, da bo dosedajni francoski poslanik v Haagu, Marclly prevzel njegovo zastopstvo. Njegov naslednik v Haagu bi postal dosedajni zastopnik Francije pri Društvu narodov, grof Declosel, ki ga vežejo razen tega prirčne prijateljske vezi z nizozemskim zunanjim ministrom Van Bloeklandom. Grof Declosela, ki je eden izmed najbolj zmognih francoskih diplomatov, bo pri Društvu narodov težko nadomestiti. Briand bo za njegovega naslednika najbrže določil mladega talentiranega Massiglija.

Posledice dijaških izgrediv v Transilvaniji

Bukarešta, 13. decembra g. Ministrski svet se je bavil ponovno z dijaškimi izgrediv in je sklenil odstaviti prefekte v Voporju. Velikemu Varadinu in Kološvaru, ker niso v redu opravljali svoje službe. Po končani preiskavi bodo prišli v disciplinarno preiskavo še drugi državni funkcionarji 21 dijakov in 28 nedijakov se bo moralo zaradi pletiv in tatvin zagovarjati pred civilnim sodiščem, 14 dijakov in 9 nedijakov pa pred vojnim sodiščem v Bukarešti. Dijaki, ki so istočasno državni nameščenci, bodo takoj odpušteni iz službe. Lažje prestopke bodo oblasti kaznovala disciplinarnimi potomi. Prosvetni minister je nekega profesorja teološke akademije in Gherli suspendiral od službe, ker se je udeležil izgrediv.

Budimpešta, 13. decembra s. Ministrski predsednik grof Bethlen, finančni minister Bud in zunanji minister Valko so se dopoldne vrnili v Budimpešto. Grof Bethlen je na vprašanje novinarjev, kakšno stališče bo zavzela madžarska vlada nasproti dogodkom na Sedmograškem, izjavil, da bo Madžarska zahtevala potrebno zaodčenje.

Pristna ameriška politika

Oklahoma City, 13. dec. d. Med guvernerjem Oklahome Johnstonom in državnim parlamentom je nastal nenavaden spor ki je včeraj privedel do tega, da je guverner vpoklical oroženo silo proti parlamentu. Guverner je bil mnenja, da sedanje zasedanje parlamenta ni v skladu z ustavo, pri čemer sta ga podpirala tudi državni sodišče in pravosodni minister. Državni parlament je nato zagrozil, da bo uvedel postopanje za odsavitev guvernerja in da ga bo obenem tožil zaradi splošne nezmožnosti in raznih nepravilnosti v upravi. Med drugim je guverner imenoval nekega obojenega zločinca za policijskega uradnika, da bi zasledoval bančne roparje. Guverner je sedaj sklenil, da bo z oboroženo silo preprečil zasedanje parlamenta in je alarmiral državno milico. Trenotno je zasedlo pet oddelkov konjenice vse vohde v parlamentarno poslopje in zabranilo vsakomur dostop. Tudi v poslopju samem so postavljene straže, hodniki pa so zaprti z vrvmi. Oddelek strojnici in dve četi pehote sta pripravljena, da takoj nastopita. Odlok vlade, ki je bil objavljen včeraj zjutraj zabranjuje zbiranje več kot štirih oseb na cestah.

Velika nesreča v Pragi

Praga, 13. dec. h. Dopoldne se je dogodila nesreča, ki je razburila vse mesto in so jo večerni listi porabili celo za posebno izdajo. Na ozkem mostu Palackega je voz težak tovorni avtomobil. Na sredini mostu je hotel prehiteti voz premoaga, pri čemer je odpovedala zavora in je tovorni avto zavozil v voz. Voz s premoagom se je zaletel v ograjo in jo raztrgal 6 metrov na široko, tako da je del ograje padel v Vltavo, drugi del pa je visel z mosta. Med ograjo in vozom je bila neka 43letna upokojenka, ki je bila težko ranjena. Razen nje je bil ranjen tudi kočijaž voza.

Novi zakonski načrti

Beograd, 13. decembra, p. Na jutrišnji seji bodo Narodni skupščini predloženi razni zakonski predlogi, ki jih je sedanja vlada večinoma podedovala od prejšnjih in je nekoliko predelala. Predloženi bodo zakon o centralni upravi, zakon o nošenju orožja in zakon o državljanstvu. Za vse te zakone bodo na prihodnjih sejah izvoljeni posebni odbori, nakar se bodo seje Narodne skupščine odgodile preko božiča do srede januarja.

Vladna kriza v Latviji

Riga, 13. decembra. h. Vlada Skulnensk je odstopila, ne da bi počakala na glasovanje o nezaupnici. Deseptičarska vlada Skulnenska je bila na krmlu nad eno leto in se ni mogla več držati, ker so se deli koalicije odcepili. V parlamentarnih krogih smatrajo, da je možno, da se bo povrnila levičarska vlada na širši podlagi.

Amerika se oborožuje

Newyork, 13. dec. s. «Newyork Times» sporočajo iz Washingtona, da je mornariški državni tajnik razpravljal s člani kongresa o načrtu za gradnjo mornarice v prihodnjih petih letih. Kredit za ta program znaša nad milijardo dolarjev, in sicer za izgraditev 26 križark po 10.000 ton, 3 ladji za letala, 4 podmornic, 18 rušilcev in 4 nadomestne oklopnice. Ta načrt je predsednik Coolidge že odobril. Za naslednjo fiskalno leto bo dovoljenih v ta namen 200 milijonov dolarjev.

Ženska volilna pravica v Franciji

Paris, 13. dec. g. Vlada se je na zadnji seji ministrskega sveta z 8 : 5 glasovom izrekla za žensko volilno pravico pri občinskih volitvah.

Zedinjene države in Rusija

Washington, 13. dec. d. Na plenarni seji senata je senator Borah kot predsednik zunanjskega odbora ponovno predlagal, naj bi ameriška vlada priznala sovjetsko Rusijo. Tudi toplot predlog nima izgleda, da bi bil sprejet, ker sta predsednik, kakor tudi velika večina senatorjev slej ko prej proti priznanju.

Coolidgeova bodoča karijera

London, 13. dec. d. «Daily Express» poroča iz Newyorka, da so predsednik Coolidge ponudili predsedstvo v ameriški je kleni korporaciji. Coolidge se še ni odločil.

Delovanje italijanskih emigrantov

Paris, 13. dec. g. Ministrski svet je sklenil odvzeti italijanskemu emigrantskemu listu «Corriere degli Italiani» poštni dobit, ker je te dni priobčil članek pod naslovom: «Potrebno je, da nekdo umre za rešitev domovine». Ta poziv so oblasti smatrale za poziv k umoru šefa italijanske vlade.

Tako govorijo italijanski vazali

Rim, 13. dec. g. «Giornale d'Italia» objavlja razgovor z albanskim poslanikom pri Kvirinatu Dinom, ki se je včeraj vrnil iz Tirane. Minister je izjavil, da je smatrali nedavno albansko-italijansko defenzivno pogodbo za rezultat dalekovidne in lojalne politike med zavezniškimi vladama in da je popolna mirovna pogodba brez zabrlitnih misli, ki utrjuje tradicije in potrebne vezi med obema narodoma. «Se nikdar», je rekel minister, «ni kaka vladna akcija našla kako splošno priznanje v Albaniji.»

Fašistična hrana

London, 13. dec. h. V listu «Standard» piše Mussolini, da ni tiran in da je skrbel za to, da bo dobila mlada Italija v duševnem in političnem oziru tako hrano, ki jo bo lahko prenesla. Italija bo v svetu kmalu prisila v veljavo in bo zavzela tako važno pozicijo kot sveta rimska država. Ime Mussolinija bo prišlo v pregovore za pravico, pravičnost in državniško znanost.

Smrt dunajskega vrhovnega rabina

Dunaj, 13. dec. g. Danes ponoči je nenadoma umrl vrhovni rabinec prof. dr. Chas. Pokojnik je bil član sionistične ekskluzive in je hotel v kratkem odločiti vsa svoja mesta, da bi se posvetil izključno univerzi v Jeruzalemu.

Vojna s plini in bakterijami

London, 13. dec. (lo.) Danes je bila stavljena v spodnji zbornici interpelacija, zakaj ni vlada ratificirala konvencije proti vojni s plinom in bakterijami. Podtanjnik za zunanje zadeve Locker Lampson je odgovoril, da Anglija tako dolgo ne bo ratificirala te konvencije, dokler jo ne bodo podpisale druge države.

Pol milijona globe za ustreljenega psa

Newyork, 13. dec. (bc.) Vrhovno sodišče v Los Angelesu je obsodilo nekega bogatega posevnika iz Hollywooda na globo pol milijona, ker je ustrelil psa, katerega so zelo pogostoma uporabljali pri filmskih produkcijah.

Darujte za spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju!

Naši kraji in ljudje

Pred veselimi dogodkom v kraljevi rodbini

Krstna slava na dvoru.

Beograd, 13. decembra.

Kakor običajno vsako leto, je kraljeva rodbina tudi danes slovesno praznovala slavo Sv. Andrije Prvoznane s službo božjo in rezanjem kolača v dvorani kapele. Svečano opravilo je vršil patrijarh Dimitrije ob 10. dopoldne v dvorani kapele. Prisostvovali so kralji, kronaslednik, predsednik vlade, zunanji minister, predsednik Narodne skupščine, mnogi člani vlade ter civilno in vojaško osebje dvora.

Kraljica Marija ni prisostvovala cerkveni slovesnosti zaradi hladnega vremena.

Po službi božji je kralj s prestolonaslednikom in patrijarhom narezal kolač. Ob 1. popoldne se je vršila v starem dvoru zakuska, ki so se udeležili člani vlade, predsedstvo Narodne skupščine ter civilni in vojaški člani kraljevega dvora. Kraljeva družina je praznovala slavo v najožjem krogu. Predstavniki raznih oblasti in korporacij so od 10. do 13. vpisovali v dvorno knjigo svoje čestitke k slavi kraljevega doma. Po poročilih z dvora letos na rojstni dan kraljice Marije ne bo dvornega plesa, ker se za januar pričakuje v kraljevi rodbini vesel dogodek.

Nezaposlenost domačih inženjerjev in arhitektov

To vprašanje je že večkrat javno obravnavalo ter je med drugimi tvorilo tudi predmet razpravam letošnje glavne skupščine Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov. Na tej skupščini so se določile smernice, po katerih naj Udruženje deluje pri reševanju problema stanovskih socialne zadeve. Vzroka nezaposlenosti pa ni iskati morebiti v nadprodukciji avstrijanskih tehniških fakultet, temveč v prvi vrsti v preobilici inozemcev, ki se v teh strokah zaposlujejo v naši državi.

Ne samo za javnost, temveč celo za odločujoče činitele je pri dajanju dovoljenj v pretežni večini slučajev merodajna trditve inženjerjev, da takih strokovnjakov nimamo doma. Če si pa take inozemske strokovnjake ogledamo, vidimo, da je ta naziv le slovo, kajti opraviti imamo z inozemci, ki znajo postaviti v prav ugodno luč svoje znanje, ki ne nadkriljuje znanja prepoznanih domačinov. Tako se na primer lahko namestijo inozemski inženjerji s šestdesetdesetletno prakso kot nepogrešljivi strokovnjaki v tej stroki, pri tem pa ga podjetje zaposluje v drugi stroki; ali pa se odlovi ugodnega domačina ter nastavi inozemca, da reorganizira in strokovno vodi obrat, v kakršnem še ni deloval. Samo v Ljubljani in okolici je nad 50 inozemskih inženjerjev, katere bi se pri redni volji podjetij in odločitvi centralnih oblastev vsaj polagoma lahko zamenjalo z domačini, ki zastoj trka na vrata. Statistika za mariborsko oblast še ni predelana, a utegne biti še žalostnejša, kakor za ljubljansko oblast.

V pravilniku o zaposlovanju inozemskih delavcev je predvideno, da se more izdati taka dovoljenja proti zagotovitvi, da podjetje nastavi domačina, ki naj se priuči dotični stroki, nakar bi prenehala potreba po inozemski delavni moči. Statistika nam pa kaže, da podjetja takih določb ne upoštevajo ter so dobivala ponovna dovoljenja tudi v primerih, ko jim je bila ukazana ista časna zaposelitev domačina, pa tega ukaza enostavno niso izvršili. Zahteva po zaposlovanju domačinov se izigrava povsod, kjer manjka volja, da se ugodi zakonitimi določilom. Nič ni lažjega, kakor da podjetje, ki se hoče izogniti zakonu, stavi domačinu nemogoče in nestrokovne pogoje, kakor n. pr. znanje poljskega jezika, kot se je zgodilo. Da pri vsem tem izigravanju igrajo veliko vlogo neki tajinstveni razlogi, je ob sebi umevno: N. pr. tajnost patenta, tajen recept, gospodarski in rodbinski interesi itd. Pri vsem tem pa je povdariti, da ne gre samo za nezaposlene inženjerje brez prakse, temveč tudi za takšne, ki včasih praktiki ne morejo nikamor, ker so predvsem boljše mesta po čudni igri usode zasedena z inozemci. V takem položaju tudi zaposle-

ni domači inženjerji ne morejo napredovati, ker se je okrog boljših mest ovila inozemska veriga, ki se po rodbinskih in prijateljskih zvezah vedno širi in potiska ob strani sposobne in sposobnejše domače ljudi.

Ljubljanska sekcija Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov v Ljubljani zasleduje to vprašanje predvsem s stanovsko-strokovnega stališča ter je ustanovila v svojem okrilju brezplačno borzo dela za nezaposlene inženjerje in arhitekte. Da pa bo ta ustanova mogla uspevati, je

potrebno, da se je ne poslužujejo samo tisti, ki delo iščejo, temveč tudi interesiрана podjetja, katerim naslavljamo predmetni poziv v nadi, da bodo opustila odpor proti nastavljanju domačinov in se priključila tej akciji, ki ne stremi za oškodovanjem njihovih interesov, temveč za tem, da jim Udruženje z domačinimi silami pripomore do napredka. Obenem se pozivajo vsi nezaposleni inženjerji in arhitekti, ki tega še niso storili, da se takoj prijavijo novi borzi dela.

V smrt za ženo in sinčkom

Včeraj so našli na Gradovem skednju v Zgornjem Kašlju Petra Lustika zastrupljenega z lizolom

Ljubljana, 13. decembra

Usoda obupane matere Anice Lustikove ter njenega sinčka Peterčka je zavila še vedno v misterij. A že je drug, enako žalosten dogodek priletel končno pojasnitve.

Danes jutraj se je polastilo prebivalstva vasi Zgornji Kašelj novo razburjenje vsled mučnega dogodka, ki se zdi kakor končno dopolnilo k tragediji delavske družine, živče pred časom še v prijetni harmoniji, zastrupljene pozneje po udarcih sovražne usode. V večnost je odšel tudi obupani mož, Peter Lustik.

Prostovoljna smrt z lizolom

Prebivalci hiše št. 25. v Zg. Kašlju, starši ter bratje in sestre pokojne Anice Lustikove, so snivali danes ponoči po težkih dogodkih, ki so jih preživeli zadnje dni, miren sen. Zjutraj okrog 8. se je podal domači sin France Grad na delo okrog hiše. Stopil je tudi v skedenj. Na svoje presenečenje je ugledal v slami v klopič zvit moško truplo. Takoj ga je objela temna slutnja, kajti v prostoru je močno dišalo po lizolu. Stopil je bliže, pogledal neznancu v obraz in z vzvikom odskočil. Pred seboj je videl ležati mrtvega svojega svaka Petra Lustika.

Zbežal je glasno kričel na dvorišče ter je v naglici o dogodku obvestil ostalo družino. Vest je na domače vplivala presunljivo. Zbrali so se takoj v skednju, nakar so se hitro razbežali po vasi. Na dvorišču, pred skednjem, so se neutegoma jeli zbirati sosede, ki so glasno pomilovali nesrečnega Lustika in vso po udarcih usode toli prizadeto Gradovo družino.

Ugotovitve orožništva

France Grad je nemudoma pohitel do orožniške postaje v Vevčah in komandirju stanice v eni sapi povedal žalostni dogodek. Komandir postaje se je takoj podal z njim do Gradove hiše in našel tamkaj skoraj vso vas. Poleg mrtvega Lustika je našel tamkaj stekleničko, iz katere je zavdarjal močni vonj po lizolu.

Truplo Petra Lustika je bilo že popolnoma mrzlo, znak, da je preminil že pred urami, sredi tihtne noči, sam samcat, zapuščen in obupan na skednju.

Komandir postaje je takoj odredil, da je bilo truplo nesrečnega prepeljavno v mrtvašnico v D. M. v Polju. Prej še je posegel v njegov žep ter našel notri v kuverti zapечатeno pismo.

Pismo za večno slovo

Bilo je poslovljeno pismo, ki ga je napisal preganjanec usode, preden se je odločil za ta zadnji obupni čin. Na kuverti sta bili prilepljeni sliki njegove žene ter malega Peterčka, izrezani iz nedeljskega »Jutra«. Pismo je bilo napisano očividno v najgloblji potrtosti ter je iz njega razvidna vsa ogromna bol, ki je zlomila Lustikov odpor ter mu vzela vsako veselje do nadaljnjega življenja. Vsebinska je naslednja:

»Kamor je šla moja Anica in z njo sinček Peterček — vse je zaspalo, zaspa bom tudi jaz, kakor moja Anica. Tako prosim, da nas pokopljete v-e tri skupaj, saj je imela ona še doto, katere ji prej niste hoteli dati. Se enkrat vam kričem kjer je moja Anica in Peterček, tam zdaj spavam tudi jaz. Prosim obvestite moje ljudi in naj vam pomagajo. Se enkrat vam zakličem v imenu Anice in molega sinčka Peterčka: Zbogom! Srčne pozdrave od Petra in Anice ter Peterčka, ker smo že skupaj.«

Pismo je pisano s svinčnikom, s tresočo roko. Na kuverti pisma je bila pripisano:

»Prosim, da tiste slike, ki jih imam s seboj — vložite jih z menoj v moj črni grob. Adijo, Zbogom!«

Ko so vaščani zaznali za vsebino tega pisma, ni ostalo suho nobeno oko.

Dopolnjeno jel...

Peter Lustik je preživaljal svojo neizrekljivo bol vse te dni po usodnem ponedeljku, oziroma torku, prejšnjega tedna, ko je, rešen po prvem zastrupljenju z lizolom, odšel iz bolnice v Dolško. Kakal je očividno na vesti, da so našli njegovo ženo ter sinčka živa in da je bilo vse, kar je preživel samo mučen sen, samo črna omotica. Ko pa slednjič vendar ni mogel odoliti misli, da je vse grozna istina, je minuli ponedeljek odšel bržkone v Ljubljano, kjer si je nekje nabavil strup, nakar se je ponovno vrnil v Kašelj in tam izvršil namen, ki ga je izrazil že pretekli tork napram komandirju orožniške postaje v Vevčah, to je takoj, ko je zagal o istinitem izginutju žene. Takrat je dejal:

»Ako ne bom več videl Anice ter svojega Peterčka živih, si prav gotovo končam življenje tudi jaz!«

Dopolnjeno jel! Na robu najtrpkejšega obupa, neprestano bičan od usode in smrtno zadet z zadnjim udarcem v svojem družinskem življenju, je Peter Lustik izvršil svojo poslednjo napoved.

Tragedija Lustikovega življenja

Lustikovo truplo leži, kakor smo navedli, v mrtvašnici pri D. M. v Polju. Orožniška stanica se je obrnila v svrhu informacij glede nadaljnjih ukrepov na državno pravdnitvo v Ljubljani, odkoder pa je prejela odgovor, da se truplo lahko pokoplje, ker obdukcija spriči nedvoumne ugotovitve, da smrt ni nastopila po tuji krivdi, ni potrebna. Kakor izvem, se bo vršil pogreb jutri v sredo popoldne.

Pokojni Peter Lustik je bil rojen v vasi Zelve 27. junija 1893. Pristojen je bil v Dolško. Poročil se je 16. septembra 1923. Z ženo Ano sta imela več otrok, vendar je ostal pri življenju samo mali Peterček. Prva dva otroka sta bila dvojčka, ki pa sta umrla že na dan poroda. Po Peterčku sta imela mlada zakonca še sinčka Avgusta, ki pa je tudi kmalu umrl.

Epilog tragedije uboge delavske družinice s smrtno Petra Lustika ustvarja in ostavlja najgloblji dojem v prebivalcih Kašlja ter okoliških vasi kakor tudi med vso javnostjo, ki je zasledovala razvoj te bridke tragedije, tako bridke in po svojih komponentah tako presunljivo edinstvene, da ji vsa kronika naših krajev že dolgo ne belee enak.

Trpka drama uglednega meščana v Murski Soboti

Murska Sobotica, 12. decembra

V nedeljo popoldne je prišel v Turkovo gostilno v Murski Soboti ugledni tukajšnji meščan g. Stefan Barbarič, posestnik in trgovec s poljskimi pridejki. Naročil je liter vima ter povabil k svoji mizi gostilničarja g. Josipa Turka. Pričela sta se prav domače razgovarjati, vendar je bilo na Barbariču tekom razgovora opazati vedno večjo pobitost. Ko sta izpraznila prvi liter, je g. Barbarič naročil drugega. Pogovor je počasi tekel dalje in proti večeru je g. Barbarič plačal, nato pa se nekam čudno poslovil od gostilničarja. Vsem, ki so se nahajali v gostilni, je bila njegova pobitost in vse njegovo obnašanje ob odhodu nekam sumljivo.

Iz gostilne je šel g. Barbarič naravnost domov, kjer ga je žena nestrpno pričakovala, saj drugače ni bila moževa navada, da bi sedel v gostilni. Ko je torej mož prišel domov, se je žena za kratek hip odpravila nekam k sosedom po nujnih opravilih. Mož pa je v teh trenutkih, ko je bil sam v hiši, legel na posteljo, vzel samokres in si ga nameril proti sru. Ko se je žena čez nekaj časa vrnila domov in pogledala v možovo sobo, je prvi hip mislila, da je mož zadremal. Ko pa je stopila tik postelje in opazila ob telesu samokres ter ugledala tudi kri, je na svoje strašno presenečenje ugotovila, da je mož mrtev. Isto je mogel konstatirati tudi zdravnik, ki je bil takoj poklican.

Stefan Barbarič je dopolnil 64 let. Vzrok samomora komentira vsa javnost na razne načine, najbolj pa s tem, da je g. Barbarič aje precej denarja izgubil pri neki tiskalni, kjer je podpisal menico za precej visok delež. Kakor pravijo, je imel pokojni tudi neke obveznosti pri Jugoslovenskem kreditnem zavodu, kjer ga je čakala ista usoda. Zaradi tega mu je bila zadnje dni zarubljena imovina. Ugledni mož ni mogel preboleti take izgube, katero je povzročila zgolj njegova dobrosrčnost. Zato si je pretrgal nit življenja. Vsa Murska Sobotica žaluje za svojim dobrim in poštenim meščanom.

Obravnava proti morilcem Spasoja Hadži-Popovića

Bitolj, 13. decembra

Včeraj se je končala ponovna obravnava proti morilcem direktorja »Južne Zvezde« Spasoja Hadži-Popovića. Obtoženi so: Dimitrije Todorović, P. Nikolić, N. Abdurahmanov, Micko Romanović, Stojan Kostić, Pande Tašković, Hrista Stojčev, Vasilje Nikolov »Lipitka« in Pavle Stojanović.

Prvi je bil tokrat zaslišan Jova Mičota, ki je s Hadži-Popovićem sodeloval pri »Južni Zvezdi«, nadalje pa Vojeslav Vasić, Anka Dimitrijević, Sotir Micković itd. Drž. pravdnik Glavinčević je temperamento zastopal obtožnico in zahteval za vse člane makedonske revolucionarne organizacije najstrožjo kazen Obsodba bo razglašena 15. t. m.

Študentovski proces

razburja za spremembo akademsko omladin Almaris Emonensis. Že skoraj dve leti traja afera, ki obstoji v tem, da je akademsko omladina — ravno takšna v svoji borbi, kakor so vse druge politične stranke, subjektivna in brezobzirna, in da ni videti, da bi si prizadevala, da premosti spore z akademskimi vidiki in brez strasti. Bolj je mladina, ko akademski. To sicer ni nič čudnega v dobi, ko procesi z mladino ne prenehajo Ljubljanski najnovejši, omladinski proces se le v toliko razlikuje od drugih, da je razmeroma malenkosten. To ni proces praške omladine, niti skopski, niti Preporodovski, niti zagrebški, ne sarajevski, ne sploh sličen politični proces, marveč bolj »strokovna« afera. In vendar je politična po postanku. Pred leti se je med mladino širila opasna komunistična propaganda. Oblast jo je zatrla. Prizadeži so obdolžili enega izmed organizatorjev nacionalistične omladine, da je oblastem dal podatke, da je torej denunciral in krivice izključil. Ko so prišle volitve v Svet slušateljev, so te volitve postale politične, in kakor pri volitvah v Narodno skupščino, je tudi akademski kandidat postal tarča svojih kolegov, političnih protivnikov, obdolžitve so se ponovile vehementno pred javnostjo in v listih, in napadeni je končno moral tožiti. Torej pravcarica kopija političnega procesa. Takšen je ta študentovski proces. Včeraj se je vršila pred ljubljanskim deželnim sodiščem glavna razprava, ki je trajala ves dan, in kakor prvič, so tudi to pot sinovi Muz zasedli prostorno razpravno dvorano, da je izgledala kakor idealna predavalnica, vsa polna pozornih slušateljev. Le da so bili porazdeljeni na levo in desno in menda še centrum torej bolj kot parlament. Predsednik senata je moral večkrat miriti nepoklicane sodelavce, ki so izražali svoje občutke s skromnimi akademskimi sredstvi, korajnim smehom ali tudi tulbo. Čeprav je bila inescirana bolj adagio. Ves dan so izpovedovali priče, člove akademski, kako je bilo, ko je ta rekel, da je oni slišal in je tretji dejal. Ves emfatični očitke denunciranja se je končno sevrnil, kakor star vselejski balonček. Proti mraku sta obe stranki predlagali nove priče in se je razprava odgodila na nedoloten čas. Na misel mi prihaja stara študentovska kantata iz sosednjih dežel: »Besser war es, wenn die Herr'n Studenten, statt zu streiten, mit dem Rosenkranz in Händen...« Le da ima stvar poleg šaljive tudi še resnešo vsebino. O njej pa prihod, nič v poročilu o sodbi.

Na včerašnji premijeri vefilma:

Berlin

simfonija velemesta

je bilo vsestransko priznanje.

Berlin v katerem sodelujejo milijoni.

Berlin od jutra do ponoči.

Berlin v veselju in žalosti.

Berlin od miru do izgrediv.

Berlin od dela do zabave.

Danes ob ¼ 5., ¼ 7., ¼ 8. in ¼ 10.

KINO »DVR«

Občni zbor »Društva telovadnih učiteljev«

Društvo telovadnih učiteljev za Slovenijo, ki ima svoj sedež v Ljubljani, je imelo pretekli teden svoj redni občni zbor, na katerem so bili razen ljubljanskih članov zastopani tudi delegati iz Celja in Maribora. Iz črpnoročilo o društvenem delovanju je podala tajnica gđ. Petkova, ki je poročala med drugim o mnogih vlogah in intervencijah, ki jih je odbor v teku leta naslovil na ministrstvo prosvete v Beogradu.

Tikale so se največ izboljšanja gmojnega stanja telovadnih učiteljev in borbe za izboljšanje telesne vzgoje v srednjih in sorodnih šolah. Žal, da uspehi niso razveseljivi, kar dokazuje, da odločujoči faktorji nimajo smisla in pravega razumevanja za to važno vzgojno panogo. Opaža se nasprotno, da na merodajnem mestu od leta do leta bolj zanemarljivo šolsko telovadbo, saj so v novih učnih načrtih kratkotalno črtali ta predmet v zadnjih dveh razredih srednjih šol in v četrtem letniku učiteljskega. Zanimiva je motivacija, s katero utemeljujejo tako postopanje, češ, naj se mladina sama bavi s sportom in telovadbo po društvi in klubih. Drugod skušajo vzgojitelji in šolski doseči bolj nasprotno ter zahtevajo, da mladina v dobi, ko poseja že srednje šolo, ostane kolikor mogoče v šoli in pod šolsko disciplino, pri nas smo pa v tem pogledu silno moderni.

Posebno pogrešno je to stališče za učiteljske, kjer naj bi se učiteljsko priučilo vodstvu telesnih vaj, kar bi mu gotovo v svojem poklicu prav prišlo. Enako brezuspešen je tudi bol, ki ga vodi društvo že več let, da bi se namreč učiteljem telovadbe priznalo 10% povišek plače, kakor mu po činovniškem zakonu tudi gre. Poročevalka je dalje opisala križev pot, ki ga je društvo hodilo v preteklem šolskem letu ob prireditvi javne telovadbe srednješolske mladine v Ljubljani. Poleg vremenskih neugod so stavili društvu tudi drugi faktorji toliko zaprek, da se je javna telovadba izvršila le z največjo požrtvovalnostjo in z velikim naporom telovadnih učiteljev. V zvezi tem ni nudila prave slike, ker se program ni mogel točno izvršiti.

Blagajniško poročilo je podal g. Zaletel. Blagajna izkazuje majhen prebitok. Pač pa so vsi člani zavarovani proti jamstveni dolžnosti za slučaj, ako se učenec pri telovadbi ponesreči. Društvo ima tudi svojo strokovno knjižnico, ki jo upravlja knjižničar g. Kozak. Vsa poročila društvenih funkcij narjeto so bila soglasno sprejeta.

Občni zbor je zaključil, da odbor ukrene vse potrebno, da se število obveznih učnih ur po 20letnem službovanju zniža, ker je pouk telovadbe zelo naporen. Dalje da se uvede zopet v vse razrede po 2 tedenski uri telovadbe in da se tečaj za izobrazbo telovadnih učiteljev na srednjih šolah, ki ga je letos ustanovilo ministrstvo prosvete, razširi na dve leti, ker v enem letu — kakor je sedaj predvideno — vsega gradiva ni mogoče predelati.

Pri volitvah odbora so bili izvoljeni: Baj: želj Ivan, predsednik; Čop Josip, podpredsednik; Petkova Irma, tajnica; Zaletel Vinco, blagajnik; Jeras Josip in Trdinova Joža, odbornika. Trošt Fr. in Svetličičeva Mira, preglednika računov.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama.

Sreda, 14.: »Boljši gospod«. D. Četrtek, 15.: Zaprtlo. Petek, 16.: »Idealni soprog«. C. Sobotica, 17. ob 15.: »Medeja«. Dijaška predstava po znižanih cenah. Izv.

Ljubljanska opera

Sreda, 14.: »Cavalleria rusticana« s »Glu« mači. Gostovanje g. Fanetto Hermesa dorf-Billinove. B. Četrtek, 15.: »Bajadera«. A. Petek, 16.: Zaprtlo. Sobotica, 17.: »Miloševa ženitev«. C.

Nedelja, 18.: ob 15.: »Bajadera«. V korist Udruženja gledaliških igralcev.

Mariborsko gledališče

Sreda, 14.: Zaprtlo. Četrtek, 15.: »Takrat v starih časih«. D. Premijera. Petek, 16.: »Kar hočete«. B. Prvič. Slavnostna predstava.

Mariborsko gledališče pripravlja svoj letošnji operetni šlager »Takrat v starih časih...«. Premijera bo v četrtek, 15. decembra. Gledališče je storilo vse, da bo uspeh operete čim bolj. Novi kostumi in nove dekoracije bodo še dvignili tla izvrstno in velezabavno dejanje. Več kot ver-

jetno je, da bo ta opereta ponovno napolnila mariborsko gledališče.

»Idealni soprog« za abonma C bo v ljubljanski drami v petek, dne 16. t. m. mesto v četrtek 15. decembra.

Dve gostovanji basista Križaja v beograjski operi. Včeraj, v torek, je gostoval naš rojak, basist Josip Križaj v beograjski operi. Pel je ulogo Loharia v »Mignon«. V soboto zvečer nastopi umetnik v Beogradu drugič. Pel bo partijo Mefista v Gounodovem »Faustu«.

Dunajska altistka v Zagrebu. Zagrebška opera je tako srečna, da lahko izbira goste, kadar je treba zasedati partije z nedomačini. Dne 16. t. m. bo gostovala v Verdijevi »Aldi«, znana dunajska altistka, članica Državne opere, ga. Marija Olszewska. Pela bo ulogo Amneride.

Iz zagrebške koncertne dvorane. V soboto zvečer je koncertiral v Zagrebu madžarski pianist Tibor Szatmari. Imel je na programu skladbe Vivaldija, Schumannova (Fis - mol, op. 11), Debussyja, Casello, Tocha, Albeniza, Mozarta, Grossa in Rahmani-nova. — V torek, 20. t. m. nastopi pred zagrebško publiko španski čelist Sala, poleg Casalsa eden največjih mojstrov svojeje instrumenta današnjega časa.

Na simfoničnem koncertu Orkestralnega društva Glasbene Matice v Ljubljani v petek: Beethovenova program 63 članov. Na programu so: Beethovenova predigra Egmont ter »Simfonija v C - duru, Debussyjeva suita »Chil-drens corner«, in 4 Griegove skladbe. — Vstopnice v Matični knjigarni.

Nova drama Milana Begovića. Ravatelj zagrebške drame Milan Begović je napisal novo ousersko delo, ki nosi naslov »Brez tretjega«. Drama obravnava snov trikotla v zakonskem življenju. Delo pride na oder v tekoči sezoni. Glavno žensko ulogo bo kralirala naša rojakinja Vika Podgorska.

Predavanje ruskega učenjaka prof. Kizewetra

Snoči je predaval v prostorih ljubljanskega Oficirskega doma slovesni ruski zgodovinar g. dr. Aleksander Kizeweter, bivši profesor moskovskega vseučilišča, sedaj profesor v Pragi. »Ruska Matice« je storila svojim članom veliko uslugo, da je postavila za svojo predavateljsko mizo tega znanstvenika, ki je spreten poljudni predavatelj. Oseba odličnega gosa je vzbudila v tukajšnji ruski koloniji, pa tudi med ruskejšimi Slovenci živahno zanimanje, o čemer je pričal časten obisk. Predavanje je otvoril prednik »Ruske Matice« univ. prof. g. dr. Bilimović.

Predavatelj je v petčetrtem govoru

seznanil slušatelje s poglavitnimi nazori o ruskem zgodovinskem razvoju. Večje je ohranil in analiziral v Rusiji vsedkar pereče vprašanje, ali je Rusija svet zase, povsem drugače oblikovan in usmerjen nego ostala Evropa, ali pa je podvržena istim zakonem zgodovinskega razvoja kakor zapadne dežele, oziroma imati v zvezi analognim smotrom svojevrsten značaj. Pregledno in jasno je predavatelj, naslednik slavnega zgodovinarja Ključevskega, razložil slavjansko-filsko ideologijo, ki je dala Rusiji posebno mesto in sicer iz treh poglavitnih vzrokov: 1. Rusi promatrajo življenske probleme in-tuitivno, zapad pa formalno-logično. 2. Država za Ruse ne sloni na juridični pogodbi med vladarjem in ljudstvom, temveč na prostovoljni podrejenosti in priznanju vladne oblasti. 3. Zapad se individualizira, doim Rusi teže po svoji naturi k množstvu in solidarnosti v masi. Rusija je bila po nazorih slavjanofilov poklicana, da vodi človeštvo. — »Narodničestvo« v 70 letih je postavilo Rusom za cilj socialno enakost vseh slojev in narodov, učilo pa je, da bodo Rusi, ki ne poznajo fevdalizma, konstitucionalizma in kapitalizma, preskočili takoj iz prvobitnih form naravnost v socializem. Novonarodniki so revidirali stališče, da ni kapitalizma, trdili pa so da ni proletarijata v zapadnem smislu. — Nato je učni predavatelj obrazložil ideologijo evrazij-

cev, ki pa ne streme po sintezi med evrop-sko in azijsko kulturo, marveč po premoci azijskosti nad evropstvom.

Zatem je predavatelj podrgel vse te nazore kritični presoji in je dokazoval, da je Rusija prav tako Evropa kakor vse druge dežele, izmed katerih ima vsaka svojevrsten značaj. Ruski zgodovinski proces je le ena izmed variacij splošnega evropskega zgodovinskega razvoja. Navedel je več primerov iz stare Rusije, ki potrjujejo to tezo (kijevska srednjeveška država, pred-petrovska Rusija itd.) Dokazal je, da je imela tudi Rusija svoj fevdalizem, ki pa je očitno specifičen colour local. Rusija se je razvijala vse do največjega časa analogno zapadnim državam, a znatno počasneje, kar pa je le v njen prid. Ancien regime se je nadaljeval vse do konstitucionalnih bojev, samo da Rusija ni bila deležna uspehov ruske revolucije, temveč se je presnavljala brez krize h kapitalizmu in buržoaziji.

Predavatelj je s stališča objektivne ruske zgodovine odločno zavrnil boljšeizem, ki je psevdonimen pojav; v resnici komunizma ni in ga niti pred Nepom ni bilo. Ruski narod mora prej ali slej po svojem vjugastem potu na ona tla, ki so v skladu z njegovo svojvrstno duševnostjo in z ob, čečloveškimi stremljenji.

Predavatelju so se številni slušatelji zahvalili z burnim aplavzom.

Domače vesti

* **Novi poveljnik orožništva v Sloveniji.** Včeraj je dospel v Ljubljano novi komandant orožniškega polka, orožniški polkovnik Dušan Hadži - Jovanović, rodom iz Prištine. Gosp. polkovnik je bil dosedaj komandant orožniškega polka na Cetinju.

* **Poziv in prošnja.** Rektorat ljubljanske univerze prosi vse korporacije, institucije in posamezne predstavnike naše javnosti, ki so se oglašali s protesti proti okrajšani ljubljanske univerze, da bi blagovolili — v kolikor tega še niso storili — poslati po en primer sprejete resolucije, oziroma protesta za rektorski arhiv.

* **Glavna skupšina Udruga drogrov** se je vršila v nedeljo v hotelu Imperial v Beogradu. Skupščina se je razen beograjske sekcije udeležila tudi sekcija za Slovenijo z dvema delegatoma. Skupščina je vzel poročilo uprave na znanje ter storila več važnih sklepov glede organiziranja vseh drogrov iz države. Pri volitvah v centralno upravo je bil za člana izvoljen gosp. Anton Kanc iz Ljubljane, predsednik sekcije UD za Slovenijo.

* **Odgovor slovenskih akademikov v Zagrebu na napad v «Slovenec».** Glede na članek «Slovenec» ob priliki volitev v JAPD, v katerem napada nepoznan dopisnik slovenske akademike v Zagrebu, ki so glasovali za listo Jugoslov. Nac. Bloka, čast nam je ugotoviti sledeče: «Slovenec» namiguje, da so ti Slovenci člani JAD «Triglava». Res je, gospodje! Toda člani zagrebškega «Triglava», vedo, zakaj so glasovali za listo Jug. Nac. Bloka in ni jim žal. Njihov jugoslovanski program, ki je istotoliko hrvatski in srbski kakor slovenski, jim zabranjuje, da bi mogli nacionalno napredni akademiki, kakor so člani «Triglava», glasovati za blok madžaronov, federalistov, komunistov in klerikalcev, ki si je nadel ponosno ime «Hrv. ekonomski blok». Imamo ravno ta ko kakor nasprotniki, združeni na federalistični podlagi, svoje jasne cilje in ideale, ki jih kot akademiki lahko svobodno manifestiramo, specijalno, kadar gre za institucijo, ki je plod dela največjega jugoslovanskega duha — vladike Strossmayerja. Boj, ki se bje vsako leto na zagrebški univerzi, je prav za prav boj za ekonomsko institucijo, v prvem redu za nas Slovence. Ker pa je dobila ta ekonomska institucija značaj akad. reprezentance, je naša dolžnost, da se postavimo na branik ideje, ki nam kot jugoslovanski omladini mora biti sveta. Zagrebški «Hrvat» je preplanak članek «Slovenca», v katerem nas opozarja, da bodo Hrvati postopali z nami skot z ljudmi, ki se nepristojno ponašajo. Čudno se nam zdi, da nam grozi slovenski časopis, zavedamo pa se, da med zagrebškimi Hrvati živi dovolj objektivnih, inteligentnih ljudi, ki razumejo težnje omladine bolj, kakor pa cofilijalni zastopnik Slovencev. — JAD «Triglava», Zagreb.

* **Poročnik Mladen Jeftić podlegel ranam** iz Skoplja poročajo, da je v petek podlegel ranam poročnik Mladen Jeftić, ki je bil težko ranjen o priliki komitaškega atentata v Strumici. Tri kilometre daleč od Strumice blizu tovarne za izdelovanje barv so našli sedaj lesen križ, na katerem je bilo zapisano: »S tem križem sprejmite vašega poročnika! Pokojni Jeftić je bil rodom iz Knjaževca ter je bil v Strumici zaposlen kot administrativni častnik pri tamošnjem vojaškem skladišču.

* **Težka nesreča zagrebškega trgovca v beograjskem brzovlaku.** Zagrebški trgovec N. Büchler, stanujoč v Zagrebu, Ilica 47, se je odpravil po trgovskih poslih v Beograd. V trenutku, ko je brzovlak krenil s postaje Broj na Savi in je vozil s polno brzino, je odšel Büchler iz svojega kupaleta v toaleto. Med tem so se naenkrat odprla vrata vagona, nakar je trgovec Büchler padel iz vagona, imel pa pri tem še toliko prisotnosti duha, da se je krepko zagrabil za neki ročaj in pričel kričati na pomoč. Zaradi hudega ropotanja koles pa ga ni nikdo čul in tako je onemogel padel na progo kjer je obležal v nezvesti. Ko so ga našli, so ga takoj odpeljali z drezino v brodsko bolnico, kjer so mu zdravniki nudili pomoč. Ker je imel Büchler desno nogo poškodovano, so mu jo morali v bolnici odrezati.

* **Poskus samomora inženjerja Ivana Polle v Zagrebu.** V Zagrebu se je zastrupil z veronalom inženjer Ivan Polle. Moč znanje operne pevke Tinke Vesel-Pollove. Polle se je zastrupil, ker je bil pred kratkim reduciran pri tvrdki «Slavek» in ni nikjer mogel najti nameščenja. Ko so ga čez kratke čas našli zvilajočega se na tleh, je bilo njegovo stanje že zelo kritično. Takoj so ga prepeljali v bolnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Stanje inženjerja Polle je brezupno in je vsak čas pričakovati katastrofo.

* **Arctacija Nedeljka Divca v Beočinu.** G. Nedeljko Divac, profesor beograjske Pedagoške šole, bivši socialistični poslanec je v nedeljo predaval delavcem v Beočinu o razvoju človeške družbe. Ko je predavanje zaključil, mu je policijski pisar z dvema orožnikoma napovedal aretacijo, ne da bi motiviral ta svoj postopek.

* **Novi avtomobil zveza med Radgono in Čakovcem.** Splošno poznani, dolgoletni javni uradnik v Gornji Radgoni gosp. Franc Vreča je zaprosil pri velikem županu v Mariboru za koncesijo za otvoritev avtomobusne prometne na progi Gornja Radgona - Ljutomer - Strigova - Mursko Središče - Čakovec. S tem bo ustanovljena praktična zveza z našim Medjimurjem, kjer se vršijo, kakor znano, tudi iz našega kraja dobro obiskani konjski sejmi, ter so dane tudi druge prilike za trgovske stike. Avtomobil bo vozil ob delavnikih enkrat na dan, ob nedeljah in praznikih ter ob sejmih med Razkrižjem in Čakovcem dvakrat na dan. Voznina bo znašala 1 Din od osebe in km. Upamo, da bo zaprosena koncesija skoraj izdana ter avtomobilni promet že po novem letu otvorjen.

* **Smrtna kosa.** V Zidanem mostu je umrla po dolgi in mučni bolezni soproga načelnika kurilnice ga. Tinka Bebrova. Pogreb se bo vršil jutri 15. t. m. ob 14. uri iz hiše žalosti na kolodvoru na pokopališču v Loko. — V Vipavi je umrla učiteljica in hišna posestnica Marija Veseličeva. Pokopali so jo na pokopališču v Vipavi. Bod ohranjen pokojnicama blag spomin, prizadetim naše iskreno sožalje!

* **General Fr. Rohr,** ki je med svetovno vojno poveljeval na koroski fronti, kasneje pa na južnem Tirolskem in v Rumuniji, je 9. t. m. umrl, star 74 let, v Rodaunu.

* **Upravni odbor Oficirskega doma** ljubljanske garnizije prosi gospode rezervne oficirje, naj se udeležijo z družinami svečane zabave, ki se bo vršila 17. t. m. na kraljev rojstni dan v dvorani Kazine. Začetek zabave ob 21.15. Obleka frak ali črna obleka. — Odbor.

* **Legitimacije za božično razstavo** v Zagrebu s 50% popustom na železnica se dobe pri «Putniku», Ljubljana, Dunajska cesta 1.

* **Zaradi nastalih ovir** se bo vršil občni zbor okr. učit. društva za ljubljansko okoličico 7. januarja 1928. in ne 19. t. m., kakor je bilo objavljeno.

* **Čuden poskus samomora.** Včeraj je bil pripeljan s Sušaka v Zagreb 35letni profesor Miroslav Tušek iz Bjelovara, ki je nedavno odšel na otok Krk, da izvrši samomor. Skočil je z visoke skale in se pri pad-

cu močno poškodoval. Ima več opasnih ran, vendar bo ostal pri življenju.

* **Lakota v Dalmaciji.** V raznih zagorskih krajih Dalmacije je vsled pomanjkanja živeža zavladala te dni huda lakota. Cele vasi nimajo niti skorje kruha. Najslabše je v okolici Skradina. Načelnik občine je uvedel nujno akcijo, da prebivalstvu pribavi pomoč.

* **Zakonska tragedija v Skoplju.** V ponedeljek je zabodel do smrti na trgu v Skoplju Jusuf Jazim svojo ženo Ramzijo. Oba sta se poročila pred letom dni, toda zakon ni bil srečen, radi česar se je Ramzija odločila, da se loči od Jusufa. Ko je v ponedeljek šla iz muftije, jo je počakal Jusuf in jo rotill, naj ga ne ostavi. Ramzija pa ni hotela popustiti od svojega sklepa, kar je moža tako razljutilo, da je potegnil nož in jo zabodel v srce, da je ostala Ramzija na mestu mrtva. Jusufa so aretirali.

* **Velik vlom v Zagrebu.** Avgust Thanner, ravnatelj trdnje «Elin», Vrhovčeva ulica 7, je naznanil policiji, da je bilo vlomljeno v njegovo stanovanje in ukradenih 24.500 Din v gotovini, ženski plašč, vreden 2800 Din in svilena jopica.

* **Od General Motors smo včeraj prejeli naslednji dopis s prošnjo,** da ga priobčimo: »Glede na nekatere neresnične vesti, da nameravamo opustiti nadaljno izdelavo osebnih, tovornih in omnibus avtomobilov znamke Chevrolet, objavljamo, da so te vesti popolnoma neosnovane in vzbujajo začudenje spriču vedno večjega svetovnega povpraševanja po Chevrolet avtomobilih. General Motors je v zadnjem času ponovno povečala svoje Chevrolet obrate ter stalno producira preko 7600 komadov vozov dnevno, da more zadostiti naraščajočim naročilom. S spoštovanjem, Louis de la Garde, glavni direktor general Motors Near East, S. A. Alexandria».

* **Ko se Vam začne apneniti krčne staniče,** Vam povzroča raba prirodne grenčice «Franz Josef», redno telesno odvajanje, zmanjša se velik krvni pritisk in poveča odpornost. Mojstri zdravilne umetnosti hvalijo staro preizkušeno vodo «Franz Josef», ker zanesljivo in na lahek način odstranjuje zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in počasno prebavo. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

* **Mesto venca na grob pokojnega g. Gabrijela Jelovška** je daroval gosp. Fran Varšek, arhitekt in mestni stavebnik v Beogradu za Cankarjev spomenik na Vrhniku 400 Din.

* **Barzun plašče kemično čist.** Damske in moške obleke tudi samo lika tovarna Jos. Reich.

* **Agitacije za občinske volitve** v Mariboru vrše vse stranke od osebe do osebe, ki nosijo te dni velike skladišnice raznih tiskovin. Vabil za sestanke in razne skrinjice volilcem, ki jih je okrog 8000. Tako velike prometa, kakor ob tej priliki, na mariborski pošti že dolgo ni bilo.

* **Pritožbe zaradi stanovanj.** Med nešteti prosili za stanovanja v novih mestnih hišah, ki so bili odbiti, vladata umljivo nezadovoljstvo in jeza. Med njimi obstoje nekatere naravnost kričeji primeri nepopisne socialne bede. Kakor pa prizadeti sami dobro vedo, je bil referent za oddajo stanovanj kanonik dr. Jerovšek in se tozadevno seja baš zaradi tega tako dolgo ni mogla vršiti, ker je poročevalec dr. Jerovšek zatrjeval, da aktiv ni mogel preštudirati.

* **Popravek.** V osmrtnici g. Al. Juvančič, objavljeni v včerajšnjem «Jutru», se nam je vrnila neljuba pomota. Glasiti se mora pravilno «naša zlata mamica», namesto «stara mamica».

* **Za najrevnejše otroke** Maribora bo letos božičnica dne 23. t. m. Pri tej bi moralo Podporno društvo za revne učence obleči in obuti okoli 700 revčkov. Vse leto se je društvo trudilo, da bi moglo pomagati za zimo čim večjemu številu prošnikov. Tudi velikodušni dobrotniki so prispevali z izdatnimi darovi in društvo izreka tem potom svojo najtoplejšo zahvalo. Naklonili so društvu: mariborska mestna občina 50.000 Din, ministrstvo soc. skrbstva 2000, Slov. posojilnica 1000, Podmladek Rdečega križa 1000, po 100 Din: Mestna hranilnica, Hrvatska štedionica, gg. Spruschina, Swaty - Baier, Balzer, Pinter - Lenart. Po 50 Din gg.: G. Scherbaum Zerkovič, Himmler, Guštin, Heričko, dr. Robič 30. Po 20 Din gg.: Preis, Golob in neimenovani. Kljub temu nam manjka še velika vsota, ako bi hoteli pomagati vsem. Iskreno prosimo vse mladino ljube, naj društvu poklonijo vsaj majhen dar, bodisi v blagu ali denarju. Gg. trgovci nam zelo ustrezajo s ostanki blaga, nogavicami, ostanki usnja, volne in pleteninami. Velikodušne darove so dostavili: trdnje Freund in Hoffmann - Blecha, usnje: Paš Gaspari in Faninger, pletenice: Turad, Poš in Suppančič v blagu. Naj bi nikogar ne bilo, ki vsaj majhnega prispevka ne pokloni v božično veselje ubožni deci. Tudi prispevki v pecivu, sadju, čokoladi, bonbonih za božičnico so dobrodošli. Zaposelni jih zadnje dni v Cankarjevo ulico ravnateljstvu deklarirajo meštanske šole. — Odbor.

* **Obstreljena tihotapca.** Včeraj smo poročali o spopadu med tihotapci s saharinom in finančnimi stražniki na meji pri Sv. Križu, odnosno Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Ob tej priliki je bil od finančnih stražnikov obstreljen 55letni brezposelni delavec Ivan Lešnik, doma iz Maribora na Koroski cesti. Ranjen je bil v desno roko pod lakto. Obstreljen je bil nadalje 39letni delavec Hinko Kaiser iz Brestrnice, in sicer v desno nogo pod kolonom. Oba ranjenca se sedaj nahajata v mariborski bolnišnici.

* **Ljudsko vseučilišče** v Celju. V ponedeljek 12. t. m. je predaval zdravnik in odlični slovenski skladatelj gosp. dr. Anton Schwab o bratih Ipavcih in njih skladbah. Velezanimivo in v srečni obliki izvršeno predavanje je bilo sicer dobro obiskano, pogrešali smo pa celjske glasbenike in zlasti šolsko mladino, ki je bila na to predavanje celo opozorjena. Kje so nekdanji njeni ideali! — Predavanje je bilo posvečeno toploti skladbam dr. Gustava Ipavca ter je zasledovalo namen, da opozori slovensko javnost na tega zaslužnega slovenskega skladatelja, katerega pesmi se od nepoučenih pripisujejo po večini njegovemu bratu Benjaminu. Predavatelj je orisal tudi visoko umetniško vrednost skladb dr. Gustava Ipavca. Prihodnjič bo predaval o bratu Benjaminu.

* **Razpis trafike na celjskem kolodvoru.** Oni, ki se nameravajo za to razpisano trafiko potegovati, morajo preje prositi direktorja državnih železnic v Ljubljani, naj jim prepusti že obstoječi lokal za trafiko v najem. Absolutno prednost uživajo več kot 50 % za fizično delo nesposobni železniški invalidi z majhno penzijo ali rento in vdove železničarjev brez penzije ali rente. Prošnjo za lokal je treba izročiti osebno pri šefu postaje do 17. t. m.

* **Sestanek članov** krajevne organizacije SDS Celje mesto se bo vršil danes ob 20.

* **SOBOTO 17. t. m. SKOK preko KOŽE** na Taboru. Reklamacije pri vratarju na univerzi.

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

* **Strah na Sokolskem gradu**

NAHOD

se nešteto krat spremeni v katar grla in bronhij, ako se ga zanemarija. Nahod pa preženete hitro z Formanom. Nosi se tako proste, težko sopenje, glavobol, smrkanje in vsi neprijetni občutki minejo. »Forman« dobite v vseh lekarnah in drogerijah. Ne rabite drugih sredstev proti nahodu kot »Forman«. En zavoj za 10 Din zadostuje.

Iz Trbovelj

t. II. sklopično predavanje prosvetnega pododseka DZ, se bo vršilo v sredo, 14. t. m. ob 18. uri v Delavskem domu. Tema: Velika francoska revolucija. Predavanje bo trajalo dve uri in bo vsebovalo 102 barvnih slik. Vstop brezplačen.

t. Himen. Poročil se je rudniški inženjer G. Alfred Rogl z gđ. Lorci Rupnikovo, rudniško uradnico v Trbovljah. Mlademu paru naše čestitke.

t. Zveza slov. vojakov priredi v nedeljo 18. t. m. ob 9. uri v dvorani g. Forteve na Vodah zborovanje bivših vojakov iz rudniških revirjev Trbovlje, Hrastnik in Zagorje. Dnevni red: 1. Poročilo vodstva o stanju organizacij; 2. Poročilo delegatov o kongresu ZSV, v Ljubljani dne 4. t. m.; 3. Organizacija podpornih fondov »Samopomoči vojnih tovarišev« in raznoterosti. Člani in vsi bivši vojaki iz svetovne vojne se vabijo, da se zborovanja v čim večjem številu udeležijo.

t. Občinska izolirnica v Hrastniku. Občina je sklenila preurediti obč. izolirnico v Hrastniku, da bo na razpolago samo za epidemično obolele slučaje. Radi tega je dala izprazniti v izolirnici vsa privatna stanovanja.

K reorganizaciji kmetijskega šolstva

V »Slov. Narodu« z dne 14. t. m. čitamo zopet, da se misli »na novo« reorganizirati kmetijsko šolstvo. Kakor se da iz poročila posneti, je ta načrt zopet pristna beograjska cvetka, ki bo ostala več ali manj le na papirju, oziroma nam naredila zopet še večjo zmešnjava kakor jo že imamo na tem področju. Ne mine leto, že slišimo zopet o pripravah in modernih načrtih, ki naj rešujejo kmetijsko šolstvo in kmetijski pouk. Sicer nam niso znani strokovnjaki, člani te komisije, ki so se lotili tega važnega vprašanja, če smemo verjeti resnici.

Na vsak način je zamisel velikosti šolskih vrstov v izmeri 1 do 2 ha več kakor pretirano visoka. Nastane namreč vprašanje, kje naj se vzame tako veliko zemljišče, kdo naj ga obdeluje in na katere stroške naj se vzdržuje tako velik šolski vrt, upoštevaje posebno razmere v Sloveniji. Ze vrt, ki je večji od 10 arov, daje učitelju preglavice dovolj, da ga drži v redu. Vrt v veliki 2 ha pa predstavlja v naših razmerah v bližini mest že največje vrtnarsko podjetje, oziroma ne deželi že malo kmečkost, ki zaposluje in preživlja eno celo družino.

Nadalje je tudi absurdno govoriti o prirejanju tečajev v vrtaki vasi. Potemtakem bi imeli samo v Sloveniji 1-2 tisoč skoraj na tisoče zimsk. tečajev. A kako in kdo naj jih prireja v takem številu? Ideja, da bi načrte za take tečaje sestavljalo kmetijsko ministrstvo, ki bi povsod veljali v vseh razmerah, je a priori naravnost napačna. Izkazalo se je namreč, da so se dosedaj vsi tozadevni načrti od tega ministrstva popolnoma ponesrečili in bili le v kvar dobri stvari, ker so zgolj brezplodno eksperimentiranje. Prepustite reorganizacijo kmetijskega šolstva oziroma pouka poedinim samoupravam, ki poznajo najbolje svoje razmere in potrebe! Dajte nam zopet naše stare kmetijske šole, ki so bile dober organizirane in so pokazale najboljše uspehe, a so žal bile zaradi nepotrebnega vmešavanja od strani centralnih oblasti le okrnjene in motene v svojem delovanju.

Tudi je popolnoma nejasno kako in zakaj naj bi se specialne kmetijske šole ustale navljale samo v krajih, kjer imajo osnovne šole le po štiri razrede! V načrtu je tudi baje to, da bi imela vsaka oblast le po eno nižjo kmetijsko šolo. Na ta način bi mariborska oblast izgubila kar dve kmetijski šoli. A do tega ne sme priti! Imenovana komisija je baje sklenila, da bi se obstoječe tri srednje kmetijske šole (Vašljevo, Krizevci, Maribor) razširile od štiri na pet letnikov. Od tega poslednjega ne bo Slovenija ničesar imela, kajti znano je, da se bo mariborska srednja kmetijska šola preselila v južne kraje države.

Tudi glede reorganizacije kmetijskih fakultet bodi končno poudarjeno, da bi bilo zelo umestno, če bi se izpremenili statuti glede sprejema študentov v toliko, da imajo absolutni srednji kmetijski šol z maturo tudi pravico do inškrpcije kot redni slušatelji na teh fakultetah, kakor je to vpeljano v drugih državah. Gotovo je, da je absoluten srednji kmetijski šol najmanj toliko sposoben za obisk visoke šole, kakor absoluten gimnazijec ali realček.

F. K.

K volitvam v mestni gospodarski odbor v Metliki

Metlika, 12. decembra

Kakor pri poročilu o občinskih volitvah, se je tudi tokrat pri poročilu o volitvah v mestni gospodarski odbor pri uredništvu vrnila neljubna pomota, da so klerikalni kandidati dobili glasovnice s pečatom oblastnega odbora in s temi glasovali. Resnica pa je ta, da so pristali SLS podprli demokratične kandidate, oziroma strogo gospodarsko meščansko listo.

Nasprotna stranka G. Makarja ki je kakor tokrat propadla tudi že pri občinskih volitvah, se je hotela z zvijačo in za vsako ceno polastiti mestnega gospodarstva. G. Makar je izjavil sam, da so ga stale naročene glasovnice s pečatom oblastnega odbora trideset dinarjev. Kakor je bilo že v poročilu omenjeno je volilna komisija razveljavila 56 takih glasovnic ker niso bile uradoma dostavljene Postopek županstva je bil povsem pravilen. Ko je oblastni odbor razpisal te volitve je županstvo uradno vprašalo oblastni odbor ali ima za te volitve glasovnice in volilne izkaznice. Oblastni odbor je z uradnim aktom odgovoril da glasovnic in izkaznic nima, in je županstvo naročil naj si jih za te volitve samo preskrbi. Županstvo je po tem naročilo postopalo in izročilo proti podpisu vsem volilnim upravičencem volilne izkaznice in glasovnice z občinskimi uradnim pečatom. Dan pred volitvami pa se je preljva vsa županstva okrožnica da bo oblastni odbor imel v zalogi tudi glasovnice za volitve gospodarskih odborov in da si jih bodo občine lahko uradno naročile.

G. Makar ni občinski urad pa je kljub temu prišel do teh glasovnic, medtem ko niti županstvo niti volilna komisija o teh glasovnicah se pojma nista imela. Kako je prišel G. Makar kot privatnik do glasovnic, ko pravi uradni odlok, da si jih bodo občine le uradoma naročale? Bodi tako ali drugače, G. Makar se je poslužil trika, ki mu ne daje obolevja dobrega politika, najmanj pa pri teh volitvah, ko je šlo samo za dobro mestno gospodarstvo. Seveda so gotovi ljudje pri volitvah operirali na ta način, da so jim odvzeli od občine uradno dostavljene glasovnice, češ, da so neveljavne, in jim vsiljevali že napisane glasovnice s kandidati G. Makarja. O tem se bo oblast lahko prepričala! Zakaj ni G. Makar razdelil vsem 149-im volilnim upravičencem teh glasovnic? Zakaj ni volil z uradno dostavljenimi glasovnic? Dovolj nam je jasno! S tem sredstvom si je hotel pridobiti zmago, a zaman! Končno besedo bo izrekla kompetentna oblast!

Sokol

Odborova seja ljubljanske sokolske župe

se je vršila dne 4. t. m. v Ljubljani. Zastopano je bilo od 32 društev 25. dvoje se je opravilo. Starosta br. Marolt je ob 9. otvoril zbor delegatov in najprej pozdravil zastopnika JSS br. Švajgarija, kakor je v kratkem poročilu povdaril zvišeno delovanje posameznih župnih društev. Dotaknil se je v svojih izjavahli sedanje gospodarske krize, ki v veliki meri ovira tudi prosti razmah sokolskih društev. — Tainik br. Flegar je izvestil delegate, da šteje župa 32 društev in 4 odseke. Otvorili so se v 1. 1927. sokolski domovi v Grosuplju, Ljubljani, Polju in Velikih Laščah ter letni telovadnici v Šiški in Zireh. Upravno deluje nad polovico društev prav lepo, ostala manj zadovoljivo, vendar pa so stiki med župo in društvi bili celo leto zelo živahni.

— Načelnik dr. Jesih je v svojem poročilu omenil najprej vse prireditve, ki so se vršile v župi, podčrtal pa je, da se nekatera društva ravno župnih prireditev udeležujejo v mnogo prejemnem številu. Osebito velja to za razne tekme. Vršil se je župni prednjački tečaj z 20 člani in 17 članicami, dalje se je udeležilo 15 članov in članic saveznih tečajev. pravkar pa ima ribniško okrožje svoj okrožni tečaj. Društveni javnih nastopov je bilo 27, okrožni zlet so bili trije, ki so izpadli zadovoljivo. — Priporočal je večjo pažnjo pri gradbi sokolskih domov ki jih šteje sedaj župa 18. — Število telovadnega članstva se mora dvigniti, pomanjkanje dobrih prednikov pa naj odpravijo župni in savezni tečaji v letu 1928. Vsekakor se bo moralo sokolski sistem proste telovadbe med članstvom mnogo bolj gojiti kot sedaj. — Po poročilu načelnika se je razvila daljša razprava, kjer so razni zastopniki društev poljskih položaj društev z ozirom na načelnikova izjavljanja.

— Blagajniško poročilo brata Meška je bilo odobreno, starešinstvo pa je bilo pooblašeno da skuša pri savezni odborovi seji delovati na znižanje saveznega porea. — Prosvetno poročilo je mesto zadržane prosvetarja br. Mesca podal njegov namestnik, ki je omenil, da se je po večini društev v prosvetnem oziru prav pridno delalo, kar izpričuje statistika 755 raznih prireditev, kakor 40 predavanj, 342 nagovorov, 143 kino - predstav, 48 gledaliških predstav, 20 družabnih večerov, 72 zletov, 4 akademije itd. Poročilo se je odobrilo s sklepom, da se mora delavnost še bolj poglobiti in razširiti. — Nadzornik br. Dretnik je podal v svojem lepm poročilu nekoliko sliko delovanja po posameznih društvi in stavil mnogo dobrih nasvetov slabšim društvom. — Statistika br. Je-

reb je povedal, da šteje župa 3661 članov in 1600 članic v 36 edinicah. Število je malenkostno naraslo. — Vsa poročila so bila nato odobrena, nakar se je pričela debata o župnem proračunu za leto 1928., ki je bil končno tudi sprejet, ukinjen pa je tiskovni porez v iznosu 3% vseh prireditev.

Za leto 1928. so nameravane v župi sledeče prireditve: Župni zlet in prednjački tečaj. Za kraj, kjer naj se vrši zlet, se mora odločiti najprej župno tehnično vodstvo, ki naj nato stavi tozadeven predlog. Za praznovo 20-letnice društva Sokol II. v Ljubljani se je dovolila večja prireditve. — Potem so poročali posamezni društveni delegati o delovanju njihovih društev. Ta poročila so bila zelo zanimiva, saj so kazala prav točno, kje je iskati vzrokov za ovire. Predvsem je tukaj težka gospodarska kriza, ki tišči k tlom tudi sokolska društva, dalje že upravljenost pasivnost inteligentnih krogov napram vsakemu delu, razna lokalna nesoglasja, pomanjkanje prednikov itd. V letu 1928. pripravljajo zidanje svojih domov društva Vrhnika in Cerknica, v Gorenjem Logatcu pa bo 1. julija slovesna otvoritev popolnoma dograjenega doma. — Končno so bila vsa društva po starosti br. Maroltu opozorjena na intenzivno socialno delo med društveniki, kakor predpisuje to JSS, kakor je bila zelo uspešna seja zaključena.

Iz poteka seje smo razvideli, da je v sokolskih društvi prav mnogo volje do pravega dela ter upravičeno upamo, da bo delovanje v letu 1928. prav uspešno pokazalo, da se da z odločno voljo in pravim razumevanjem doseči zelo lepe rezultate. —

Prednjački tečaj v Pragi. Kakor običajno, se priredi tudi v letu 1928. v Pragi šesttedenska prednjačka šola za člane od 1. januarja do 10. februarja, kjer imajo jugoslovenski Sokoli rezerviranih pet mest. Priglasil je jugoslovenskih sokolskih društev se morajo poslati na COS le potom JSS.

Sokolska župa na Sušaku se že sedaj vestno pripravlja na župni zlet razvija svoje zastave, ki se bo vršila v zletni seziji leta 1928. Izdala je že vse predpisane proste vaje za vse posamezne oddelke, pa tudi slavnostni odbor je v decembru že pričel s svojim delovanjem. — Slavnostna proslava Ujedinjenja se je vršila po vseh župnih društvih z velikimi slovesnostmi.

Sokolski glasnik, uradno glasilo JSS, prične izhajati z novim letom vsaki 14 dni v časopisnem formatu. Ako pa se bo izkazala potreba, da se ga izdaja pogostje, bo v slučaju, da se zviša število naročnikov, izdajati kot tednik. Tehniško glasilo »Prednjak« se popolnoma loči od »Sokolskega glasnika« ter ga bo izdajal tehniški odbor saveza. Letna naročnina za »Glasnik« bo ostala ista kot dosedaj, toda vsebinski obseg se bo precej povečal, ker bo za poročila iz žup rezervirano zadosti prostora. Vsekakor bo »Glasnik« zelo važen oglasni organ, ker bo razširjen po vsej državi.

Pokrajinski zlet v Skoplju se bo vršil sedaj definitivno na Vidov dan. Vendar pa je zamišljeno, da se priredi tudi predzletni dan šolske mladine. Na glavni zletni dan bi se vršil po mestu slavnostni pohod, popoldne pa javna telovadba, ki naj bi pokazala prebivalstvu naših južnih pokrajin ne le moč, temveč tudi izvežbanost sokolskih čet. Samo ob sebi razumljivo je, da se bodo vršili tudi razni pozdravi Sokolstva Skoplju. Kot posebno efektivna točka je zamišljen koncentrični pohod vsega Sokolstva dan pred zletom v mesto iz nekoliko raznih strani ter stik na glavnem trgu Kralja Petra. Kakor čujemo, bi se ob enem z zletom vršilo tudi nekaj župnih ekspedicij v ostala večja mesta Južne Srbije, kjer bi se priredili vzorni sokolski telovadni nastopi in akademije. — Za skopljanski zlet vlada že danes tudi med ostalimi župami veliko zanimanja in to po pravici, saj bo ta zlet ob enem prav poučna ekskurzija sokolskega članstva v pokrajine, ki so mnogo popolnoma neznane. Kakor izvemo, bo sodelovalo na zletu tudi češkoslovaško, poljsko, rusko in lužičko - srbsko Sokolstvo z večjimi odposlanci.

DIŠAVE SLON

v zavitkih, glavna zaloga »Adria« F. Šibenik, Ljubljana.

Sport

V švicarskih Alpah

V veliki dvorani hotela Union je snodi dunajski alpinist G. Koranek na povabilo agilnega T. K. Skala predaval o svojih alpskih turah v Bernskih Alpah. Zanimivo predavanje je prisostvovalo obilo poslušalcev, ki so z velikim interesom zasledovali v prijetnem tonu podano pripovedovanje G. Koraneka. Predavatelj je orisal svoje ture na Jungfrau, na Möncha in na oba Fischerhorna, ki jih je napravil letošnjo pomlad s svojim tovarišem. Podal nam je prav nazorno vse težkoče, s katerimi se mora tudi izvežban turist boriti na teh velikanih, v pustinja snega in leda. Toda na ves ta trud se pozabi, ko se doseže cilj, ki je zahteval od turista toliko samozatajevanja, močne volje in energije. Od posebnih zanimivosti tega predavanja naj omenimo oris železnice na Jungfraujoch in v kamen vklesanega hotela na tem sedlu.

G. Koranek je svoje predavanje oplepal s humorističnimi dogodki, poudarjal prijateljsko, ki veže turiste med seboj itd. Krasne slike, ki so morale pač zadovoljiti vsakogar, so nam pokazale koliko truda in spretnosti je bilo G. Koranecu treba, da je mogel pokazati lepote teh pokrajin tudi onim, ki nimajo časa ali pa tudi denarja ne, da bi uživali to krasno naravo.

Sparta v Carigradu. Praška Sparta je odigrala dosedaj dve tekmi ter dosegla visoki zmagi. Proti Galata Serail je zmagala z 8 : 1, proti komb. moštvu Galata Serail-Fener Bagtche pa v nedeljo z 6 : 1 (2 : 0).

Gospodarstvo

Stanje našega bankarstva

V »Privredi«, glasilu zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice je tajnik Saveza novčanih zavodov dr. Marković objavil zanimive statistične podatke o naših bankah v l. 1926. Upoštevane so vse banke kot delniške družbe in mestne hranilnice, izvzete pa so oblastne hranilnice, regulativne hranilnice v Sloveniji, kreditne zadruge, državni denarni zavodi ter Narodna in Obrtna banka iz naslednje tabele je razvidna razdelitev števila bank po pokrajinah, kakor tudi njih lastna sredstva ter vloge (v milijonih Din).

	Število	lastna sredstva	vloge
Srbija	299	1102.2	1125.3
Hrv. in Slav.	143	858.2	3463.8
Vojvodina	127	149.1	992.5
Bosna in Merc.	71	243.7	460.7
Dalmacija	13	29.6	121.4
Slovenija	11	134.4	592.9
Črna gora	8	31.7	19.3

Skupaj 672 2559.0 6776.1

Od skupnega števila bank (672) odpade največje število na Srbijo z Beogradom dočim imajo banke na Hrvatskem in v Slavoniji polovico vseh bančnih vlog v državi in trikrat toliko vlog kakor banke v Srbiji čeprav so lastna sredstva (glavnica in rezerve) bank v Hrvatski in Slavoniji manjša kakor pa lastna sredstva bank v Srbiji. Majhno število bank v Sloveniji je pripisati dejstvu, da so v Sloveniji zelo razširjene regulativne hranilnice na kreditne zadruge, ki tu niso upoštevane. Razmerje med lastnimi sredstvi in vlogami znaša v Srbiji 1:1, v Hrvatski in Slavoniji 1:4, v Vojvodini 1:6.6, v Bosni in Hercegovini 1:2, v Dalmaciji 1:4, v Sloveniji 1:4.4 in v Črni gori 1:0.6. Najugodnejše je torej razmerje v Vojvodini, Sloveniji, Hrvatski in Slavoniji in Dalmaciji najslabše pa v Srbiji in Črni gori. Skupne vloge vseh bank znašajo 6 milijard 776 milijonov Din.

Največ bank ima Beograd in sicer 65 z 664 milijoni Din lastnih sredstev in 516 milijoni Din dinarjev vlog. Zagreb ima 27 zavodov z 755 milijoni Din vlog. Ljubljana ima 8 zavodov z 128 milijoni Din lastnih sredstev in 516 milijoni Din vlog. Sarajevo pa 14 zavodov z 175 milijoni Din lastnih sredstev in 364 milijoni Din vlog.

Po višini glavnice imamo v celji državi 3 banke z preko 100 milijoni 2 banke z 50-100, 7 bank z 25-50, 30 bank z 10-20, 47 bank z 5-10, 327 bank z 1-5 in 247 bank z glavnico do 1 miliona Din. Večina bank z malo delniško glavnico odpade na Srbijo.

— Predlog za osnovevanje zavoda za proučevanje gospodarske konjunktore. Od zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice smo prejeli tiskane predloge za plenarno sejo, ki se bo vršila 19. t. m. Med temi predlogi najdemo zanimiv predlog glede osnovevanja zavoda za proučevanje konjunktore. V zadnjem času se opaža, da so pričeli gospodarski krogi v vse večji meri ceniti vrednost statistike. V Severni Ameriki in v deželah zapadne Evrope obstajajo že zavodi za proučevanje konjunktore na visoko razviti stopnji. Namen takega zavoda je praktičnega značaja. Na podlagi proučavanja konjunkturnih simptomov in oscilacij ter znanstvenih izkušenj je namreč mogoče oceniti trenutno stanje in bodoči razvoj splošne konjunktore, odnosno konjunktore posameznih gospodarskih panog. Potek konjunktore se razvija po gotovih pravilih. Če stalno beležimo vse važne momente v razvoju gotove tendence, in sicer grafičnim putem na podlagi statističnih tabel, tedaj smo v stanju izkonstruirati bodoči potek krivulje in z veliko verjetnostjo sklepati o bodoči smeri proučevane tendence. Tako moremo za gotovi čas in za gotove panoge v naprej ugotoviti, naraščanje, padanje ali stagnacijo konjunktore. Osnovevanje takega zavoda, četudi zaenkrat v skromnih mejah, nam je gotovo potrebno. Zagrebška zbornica cenila stroške zavoda za prvo leto na 120 tisoč dinarjev; ker pa sama ne more žrtvovati te svote, zato predlaga, da bi se našla potrebna kolaboracija z državo (ministrstvom za trgovino in industrijo) ali pa z ostalimi zbornicami. Po našem mnenju bi bil uspeh takega zavoda le tedaj popolnoma zasiguran, če se istočasno izpopolni, razširi in pospeši naša državna statistična služba.

— Redna javna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. V ponedeljek 19. t. m. ob pol 10. uri dopoldne se bo vršila prva redna javna seja Zbornice za trgovino obrt in industrijo za naslednjim dnevnim redom: 1) Predložitev zapisnika ustanovne seje z dne 25. novembra t. l.; 2) Nagovor in poročilo zborničnega predsednika; 3) Poročilo o delovanju zbornice in njenih prizadevanjih za izboljšanje gospodarskega položaja v letu 1927; 4) Poročilo o gradbi zbornične palače; 5) Poročilo o gradbi stanovanjskega poslopja; 6) Volitve in poročilo o izvolitvi podnačelnikov v treh odsekih; 7) Volitve treh pregledovalcev računov; 8) Komercializacija in reorganizacija državnih železnic; 9) Stališče glede trgovinsko-političnega razmerja napram drugim državam; 10) Predlogi zborničnih članov.

— V ministrstvu za trgovino in industrijo se izdeluje statistika o naši zunanji trgovini. Kakor poročajo iz Beograda je konzularno-trgovinski oddelek trgovinskega ministrstva že dal časa zaposlen na izdelavi točne statistike naše zunanje trgovine s paralelnim pregledom našega uvoza in izvoza po statistikah drugih držav. Po tej statistiki bo tudi razvidno, katere države konkurirajo našim proizvodom na inozemskih tržiščih. Dosedaj je izdelana statistika naše zunanje trgovine s štirimi državami. Vse delo je poverjeno direktorju konzularno-trgovinskega oddelka g. Šmenekoviču ter tajniku beograjske Trgovske zbornice g. Marodiču, katerim je pridrženo večje število uradnikov. Statistika bo v kratkem izdelana.

— Ustanovitev kmetijskih tečajev v Kranjskem srezu. V ponedeljek popoldne se je vršilo v Kranju zborovanje vseh županov iz kranjskega in tržiškega sodnega okraja, katero je vodil kranjski sreski poglavar. Ustvarjeni so bili pomembni koraki in sklepi za povzdigo kmetijstva v kranjskem srezu. Zborovanju ki ga je otvoril in vodil zastopnik sreskega poglavarja dr. Zobeč, je prisostvovalo skoro 30 županov in zastopnikov občin. Sreski veterinar g. Filip Pahor je podal izčrpen referat o namenu zborovanja. Ustanovilo naj se za zimsko sezijo kmetijski tečaj, ki naj bi obsevali pouk o ustroju splošnega kmetijstva, predvsem pa živinoreje. Oba sodna okraja naj bi imela ločene tečaje, in sicer enkrat na teden po določenem programu. V debati je bilo vprašanje financiranja teh tečajev rešeno v tem smislu, da se potrebni kredit vnes v proračun okrajne blagajne. Tečaj se bo bodo vršili ob sredah v Kranju in ob četrkih na Pristavi pri Trzinu, pričeli pa bodo 3. januarja.

trtkih na Pristavi pri Trzinu, pričeli pa bodo 3. januarja.

— Osnovevanje Gradske štedionice v Novem Sadu. Po vzoru slovenskih regulativnih hranilnic, ki prav lepo uspevajo, je tudi novosadska občina osnovala svojo Gradsko štedionico, ki je v ponedeljek pričela posloovati. Novosadska občina, ki s svojo imovino garantira za vse obveznosti hranilnice, bo isti stavila na razpolago vse svoje fondove.

— Likvidacija podružnice Prve hrvatske štedionice na Reki. Po sklenenem sporazumu Prve hrvatske štedionice z dvema bankama bo Prva hrvatska štedionica likvidirala svojo podružnico na Reki, in sicer na ta način, da bo Banca Popolare Fiumana prevzela vse bančne agende, neka druga reška banka pa nepremičnine.

Borze

13. november.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet zelo živahen. V nekaterih devizah je bila sicer privatna ponudba znatnejša, vendar je morala Narodna banka intervenirati v devizah na Curih, London, Dunaj in Berlin. Tečaj je ostal v glavnem nespremenjen, edino deviza na Duna je popustila na 8.01.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v Vojni škodi dalje zelo čvrsta. Promptna se je trgovala po 414-415, za december pa po 414.5. Na beograjski borzi je promptna dosegla celotni tečaj 416-416.5. Investicijsko se je trgovalo po 55.75, agrarne pa so se dvignile na 53.5. V bančnih papirjih je bila tendenca mirna pri nespremenjenih tečajih. Industrijske vrednote pa so pri slabem razpoloženju ostale zanemarljive. Delnice Slavonije in Tvornice vagonov so nekoliko oslabele.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.545-13.575 (13.56), Curih 1094.05-1097.05 (1095.55) Dunaj 7.995-9.025 (8.01), London 276.7-277.5 (277.1), Newyork 56.62-56.82 (56.72), Praga 167.97-168.77 (168.37) Trst 307-309 (308).

Zagreb. Amsterdam 22.97-23.03, Dunaj 7.985-8.015, Berlin 13.545-13.575, Budimpešta 9.925-9.955, London 276.7-277.5 (277.1), Newyork 56.6-56.8, Pariz 223-225, Praga 167.97-168.77, Trst 307-309, 1094.05-1097.05.

Beograd. Pariz 223-225, Newyork 56.6-56.8, Milan 306.47-308.47, Praga 167.975-168.775, Dunaj 7.985-8.015, Budimpešta 9.96-9.99, Berlin 13.545-13.575, Curih 1094.05-1097.05, Bruselj 7.925-7.955, Amsterdam 22.97-23.03, Bukarešta 35.25-35.75.

Dunaj. Beograd 12.4675-12.5075, Berlin 169.05-169.55, London 34.565-34.665, Milan 38.41-38.51, Newyork 707.50-710, Pariz 27.87-27.97, Praga 20.9625-21.0425, Curih 136.66-137.16, dinarji 12.35-12.41.

Curih. Beograd 9.1225, Berlin 123.625, Newyork 517.65, London 25.2825, Praga 20.385, Milan 28.075, Praga 15.345, Budimpešta 90.60 Bukarešta 3.21 Sofija 3.745, Varšava 58.10, Dunaj 73.025

Trst, Beograd 32.25-32.65, Dunaj 257.25-263.25, Praga 54.50-54.80, Trst 72.475-72.775, London 89.94-90.14, Newyork 18.39-18.45, Curih 355-357, dinarji 32.30-32.80.

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Pragi 59.205, Berlin 7.368.

Efeti.

Ljubljana. Celjska 164-0, Ljubljanska kreditna 132-0, Kreditni zavod 160-0, Večje 133-0, Kranjska industrijska 360-0, Ruše 265-80, Stavnica 56-0, Sešir 110-0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda prompt na 413-414, kasa 413-414, za december 414.5-415.5, investicijsko 85.25-85.75, agrarne 53.5-54; bančne Eskompta 91-93, Poljo 18-18.5, Kreditna 90-93, Jugo 95-96, Ljubljanska kreditna 132-135, Narodna 5600-5700, Obrtna 40-42, Prastredionica 875-895; industrijska: Narodna žumska 16-0, Gutmann 210-212, Slavek 100-110, Slavonija 12-14, Danica 165-170, Drava 560-570, Sečera 575-580, Osječka ljevaonica 175-180, Tvornica vagonov 15-25, Union Osjek 240-290, Večje 130-136, Isis 49-50, Dabrovačka 410-415, Trbovlje 476-480.

Beograd. Vojna škoda 416-416.5, za december 416.5-417, investicijsko 85.5-86.25, agrarne 52.5-52.75.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (13. t. m.) L.: Tendence mirna. Zaključeni so bili 3 vagoni, in sicer 2 vagona hrastovih frizov po naročilu kupca vagn. nakl. post. po 1000 in 1 vagon bukovih remeljev. 50/50, 60/60, od 0.80-2.50 m dolž., ca fco vagn. nakl. post. po 100 in 1 vagon bukovih stave prage. 1.70/1.80 m, in sicer 80% 10-20X10 in 20% 10-18X12, za dobavo februar, marč, fob. Sušak po 21.75 din

Iz življenja in sveta

Poincaréjevi politični spomini

Pod naslovom «Au service de la France» (V službi Francije) je izdal francoski ministrski predsednik Poincaré popis diplomatske zgodovine francoskih vlad od balkanske vojne do danes. Poincaréjeva zgodovina je zelo obširno delo in obsega doslej štiri zvezke. Prvi trije zvezki obravnavajo dogodke leta 1914, do izbruha svetovne vojne, najnovejši zvezek pa se bavi s povojnimi dogodki.

Kot vsi spomini je tudi Poincaréjevo delo nekakšna apologija in opravičenje avtorja pred samim seboj. Naravno je, da se Poincaré brani; saj so ga po krivici razglasili za glavnega početnika svetovne vojne. Celo na Francoskem so ga svojčas imenovali «Poincaré — la Guerre».

Poincaré ne brani svojega stališča z retoričnimi argumenti, marveč podaja važna besedila in dejstva dobesedno ter slika stvari objektivno. Po vsem tem se pozna, kakšne so njegove sposobnosti. Čitatelj čuti v knjigi ves čas advokata, ki plečira za svojo stvar, prepričan pa je obenem, da govori z njim izborni zgodovinar. O nepristranosti pisatelja uverja bralca tudi stil, ki je vreden objektivnega zgodovinarja v vsakem oziru.

Zelo zanimivo je stališče Poincaréja napram Nemcem. Poincaréja so bili svojčas germanofili razkričali za germanofoba. Knjiga Poincaréjevih spominov govori baš nasprotno in ga slika na podlagi izvršenih dejanj kot nepristranskega sodnika in kot prijatelja miru.

Poincaréjeva besedila so važna posebno, v kolikor se nanašajo na Anglijo. Znano je, da se je angleška vlada zaradi javnega mnenja v svoji deželi dolgo časa neodločno obnašala, ker se ni mogla prepričati, da je avstrijsko-srbski konflikt v njenem interesu. Počasnost, s katero so se v Londonu odločili za vojno, označuje Poincaré naravnost mojsrsko. Četrti del Poincaréjevih spominov potrjuje trditve, da bi leta 1914, ne bila izbruhnila svetovna vojna, da je bila Anglija energičnejša in da so londonski diplomati obrazložili cesarju Viljemu, da Anglija ne more ostati nevtralna v konfliktu med Nemčijo in Francijo. S tem pa seveda še ni rečeno, da svetovna vojna ne bi bila izbruhnila pozneje.

Zelo razširjena je legenda, da sta podžigala vojno dispozicijo Rusije Poincaré in Viviani, ki sta v juniju 1914. leta posetila Petrograd. Poincaré pobija tudi to legendo s tem, da priobčuje protokol seje ruskega ministrskega sveta, ki se je vršil dan po odhodu obeh francoskih ministrov. Na tem ministrskem svetu se je pokazala ruska vlada izredno zmerno in mirovno razpoloženo ter je nasvetovala Srbiji, naj postopa s skrajno opreznostjo. Poincaré izčrpa še druge vire ter priobčuje celo brzojavke, s katerimi je francoska vlada svarila Rusijo pred splošno mobilizacijo. Viviani je še dne 31. julija 1914. prosil Sazonova, naj se po možnosti izogne mobilizaciji.

Pojnsko-litovski spor pred Društvom narodov

Člani Sveta Društva narodov, od leve na desno: Stresemann, Scialoja, Briand, Cango-loh, Eric Drummond, Austen Chamberlain i. dr.

Janko Nikogovič:

Čížek

V ljubljanski beznici sem spoznal postaršega Čížka. Spricho mršave, mikroskopične pokojnine si močnik redko privoščil čašo cvička. Zato ga lahna kapljica brž omami! V svoji vzhlenosti mi je pravil, kako je njega dni služboval pri računskem odd. na Dunaju.

Ze 20 let je tičal v četrtem nadstropju, blizu podstrešja. Tam je prebil svojo najboljšo dobo. Mirno bi bil ždel še dalje v tesni ropotarnici, toda skrb za družino ga je nekoč prepodila odonodot, da se je odpravil k ministru na zasluh zaradi povišanja plače. Ej, gospoda šta, stradal in gladoval je ko volk pozimi. O novem ministru pa se je širil glas, da je blaga duša. Saj se je bil baže sam prerinil s trdim delom iz nizkega sloja do najvišje postojanke.

Čížek se je kar tresel pred takim močtem, ki vedri ter oblači, vendar je izjecljal svojo zadevo: »Že dvajset let rabotam za isto plačilo... Otroci in žena stanejo do ti novcev... Vsakdo hoče jesti... Pa še do danes se ni moj položaj niti za mrvice pobočil...»

Cesarjev služabnik mu je »egel v besedo: »Razumem, vi bi radi napredovali...»

Skratka: Poincaréjevi spomini jasno pričajo, da francoska vlada ni gnala Rusijo v svetovno vojno in da je skušala katastrofo preprečiti. Citirani ugotovitvi glede Anglije in Rusije sta najvažnejši poglavji v dosedanjih spominih francoskega ministrskega predsednika.

Madame de Thebes govori iz groba

V Parizu se je začelo jesensko in zimsko razpoloženje in z njim je prišla tudi spiritistična sezona. Spiritisti, katerih je v francoski prestolnici zelo mnogo, so na neki seji klicali duh Madame de Thebes in so prosili, naj pove, kaj se obeta svetu, posebno Franciji v bližajočem se letu 1928.

Trinožna mizica je stopila v akcijo, papir je bil popisan in ko so prižgali luč, so spiritisti brali, da bo še v spomladnih mesecih padla Poincaréjeva vlada, ki pa ne bo izžvala Poincaréjeve umaknitve iz političnega življenja. Poincaréju bo vnovič poverjen mandat za sestavo vlade, kar mu bo omogočilo, da ostane še za naprej na dosedanjem mestu ministrskega predsednika.

Glede ostalih dogodkov je duh Madame de Thebes prerokoval, da bo meseca junija 1928. neki francoski zrakovalec preletel Atlantik in dosegel Ameriko. V ostalem so se prerokbe glasile za leto 1928. dokaj srečno. Če smemo verjeti glasovom onstran groba, se bo gospodarska kriza Evrope prihodnje leto ub'žila, umrla pa bosta samo dva slovita moža.

„Mafalda“ — žrtev atentata?

V laških mornariških krogih pripovedujejo zadnje čase nove verzije o potopu ladje «Mafalda». Po teh vesteh, ki jih je treba sprejeti s skrajno rezervo, je postala «Mafalda» žrtev zarote in atentata. Zarotniki so bili italijanski pristaniški delavci v Zenevi; ti so pomešali med premožno znatno količino dinamita, ki je eksplodiral ter izžval usodno nesrečo.

Vest seveda ni potrjena in je verjetno, da je čisto navadna preračunjena izmišljotina. Agencija italijanske paroplovne družbe v Genovi ima pač dovolj vzroka delati na to, da se krivda prikrije in da se v očeh občinstva rehabilitira ugled delniške družbe, ki ga je imela med pasažirji pred potopitvijo parnika.

Tragedija na morju

Kapetan Lloydovega parnika «Pilsna», ki je te dni pristal v Trstu, pripoveduje o strašni katastrofi na morju, pri kateri je njegov parnik rešil one, ki so ušli smrti. Kmalu po odhodu iz pristanišča v Bombay, je opazila posadka na obzorju plavajoče vozilo z belimi in rdečimi zastavami. Ko so prišli bližje, so spoznali, da plava po morju velika kad za vodo, v kateri je bilo pet bolj mrtvih kot živih oseb, ki so strašno shušale. Mornarji so jih prenesle na krov in jih hranili. Šele po nekaj dneh so mogli ponesrečenci spregovoriti ter so izjavili, da so ostali po katastrofi neke indijske jadrnice, ki se je novembra »...» na morju potopila. Posadka

osmih mož se je rešila v dveh kadeh. Posodi sta dva metra dolgi, 1,2 m široki in ravno tako visoki ter se jih lahko zapre s pokrovom. Brez vode in živeža so ponesrečenci ostali na morju v zaprtih kadeh 13 dni. Po nekaj dnevih je 8 letni dečko umrl vsled glasu. Pozneje sta umrla še dva mlada dečka, ki so jih vrgli lačnim morskim psom, ki so krožili okoli zabojev. Nato so prvo kad izpraznili in se je vseh pet spravilo v eno samo kad.

Vpliv noči in dneva na rojstvo in smrt človeka

Francoski patolog Havastine je leta in leta proučeval vpliv dneva in noči na rojstvo in smrt človeka. Predložil je uspeh svojih raziskovanj francoski zdravstveni Akademiji, kateri je sporočil svoje zaštevno mnenje, glaseče se takole:

Število porodov od polnoči do pol dneva je dvakrat večje nego število rojstev med 12. in 24. uro. Nasprotno pa je s smrtjo; ta kosi najraje v nočnem času, med 6. uro zvečer in med 6. uro jutraj. V tem času umre dvakrat toliko ljudi kakor od 6. ure jutraj do 18. zvečer.

Tudi trening

Bivši francoski prvak peresne kategorije André Routis žaga drva, da se trenira za boksarski match s črnem Alford Brownom.

Trideset ženskih lepot

Stari Grki so, kakor znano, uživali sloves najboljših poznavalcev fizične lepote ženske; najpopolnejšo lepoto so oboževali v Afroditu. Vseposvoda so postavljali tej boginji žrtvenike in vedno več je bilo umetnikov, ki so hoteli upodobiti njeno lepoto.

Zelja, da bi upodobili Afroditu, je bila življenjski cilj Pigmalionu Zevksisu, Praksitelu, Fidiju, Polikletu, Lizipu in nešteti drugim mojstrom, ki so neprestano študirali linije in razmerja na človeškem telesu. Zevksisu je bila vzor lepota Helene in Skalliger je na njeni sliki odkril trideset lepot, ali bolje, desetkrat troje lepot, ki še danes veljajo za vzor idealne lepote. Seveda se težko najdejo združene na eni osebi.

Te lepote so: troje belih stvari: polt, zobje, roke; troje črnih: oči, trepalnice, obrvi; troje rožnih: ustnice, lica, nohti; troje dolgih stvari: lasje, stas, prsti; troje majhnih: ušesa, zobje, noge; troje ozkih: usta, pas, prsti na nogah; troje širokih: kolki, prsi, grudi; troje debelih: ramena, stegna, meča; troje srednje-močnih: grud, nos, glava; troje tenkih: prsti, zapestje, gležnji.

Ne mučite Vaše dece z ribjim oljem

ker Jemati, prašek prirejen z ribjim oljem vsled svojega osobito ugodnega okusa, dela nepotrebno dajanje običajnega ribjega olja.

Popolnoma novo!

Danes premijera najnovejšega filma temperamentne in oboževane

LYA DE PUTTI TAT LJUBEZNI

ELITNI KINO MATICA.

Slika morale in življenja visoke budimpeštanske aristokracije.

LYA DE PUTTI prelepa logarjeva hčerka izbrana za «kraljico trgatve». — Zaroka in ljubezen mladega grofa. — Intrige sorodstva. — Vražja nakana. — Bivši častilec kot orodje intrigantev. — Lov na divje merjasce. — V objemu pustolovca. — Razkrinkani manevar sorodstva. — Zmaga nedolžnosti in ljubezni.

V glavni vlogi nepozabna ljubljanka

LYA DE PUTTI,

ter popularni

SCHILUKRAUT

Predstave ob 4., 6., 8. in 9.

Telefon št. 2124.

Naši onstran granic

Fašistično nasilje nad slovenskimi rudarji

člani slovenskega društva. — 22 Slovencev odpuščenih v Rablju. Orožniki jih eskortirajo domov. Izgon iz kraja v 24 urah

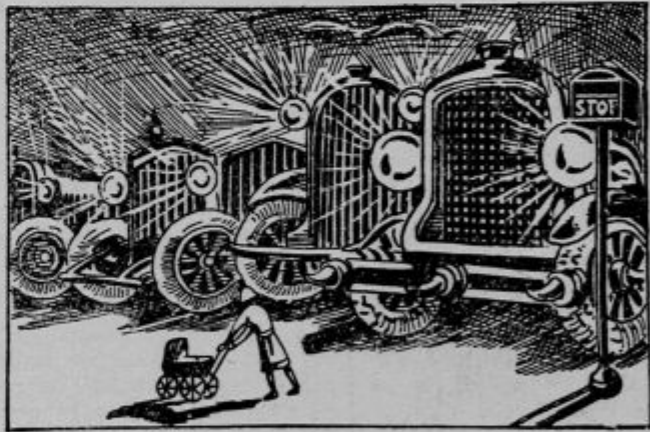
Nedavno je odpustilo rudniško ravateljstvo v Rablju 22 (dva in dvajset) slovenskih delavcev. Med njimi je šest družinskih očetov z več otroci. Rudniki jih je odpustil na brzojavni poziv prefekta v Vidmu, ker so bili vsi imenovani člani slovenskega prosvetnega društva. Orožniki so spremili delavce z dela k rudniškemu ravateljstvu, ki jim je takoj izročilo vse listine. Od tu so jih eskortirali k fašističnemu političnemu tajniku, ki jim je zapovedal, da morajo tekom štiri in dvajsetih ur zapustiti Rabljano.

Na njihova mesta so takoj postavili Italijane. Med delavstvom, slovenskim in nemškim (italijanskega je še zelo malo) vlada ogromno razburjenje.

Delavstvo gleda na vsa oblastva, ki jih stalno izropavajo, s sovražstvom. Socijalnega skrbstva ni nobenega. Če delavec zboli ali se ponesreči, mora delavstvo samo zbirati za bolnega tovariša. Vsakdo da eno, dve liri in zbere se precej. Zgodilo se je precej slučajev, da je delavstvo zbralo za ponesrečene do 2000 lir. Denar so izročili tajniku fašističnega sindikata, da denar izroči. Šele sedaj je delavstvo dognalo, da je tajnik izročil le 300 do 400 lir, drugo je ukradel.

Ker je nosil tobak čez mejo, je bil obsojen in contumacia Fran Burnik na 450 lir globe.

Sejem sv. Andreja, ki je bil nekdanj ogromen in je dal goriškim trgovcem mnogo dobička, je klavern. Prvi dan je bilo še nekaj, potem pa nič več. Na živinskem trgu so prodali precej prašičkov, par po 300 lir. Trgovci prodajajo drva kubični meter po 50 lir.

Nevarnost uličnega prometa...

...v očeh skrbne matere. (Saturday Evening Post)

Njegova ekselencia se je zgrudila v naslanjač, oprla glavo v dlan in precej dolgo premišljala. Forej tudi ta predstojnik ni boljši od svojih prednikov! Zamejni stolček pač vsakogar izpremeni v okrutnega trinoga!

Čížek je tvegal zadnji poskus: »Ekselencia, četvero dece imam in ženo...»

V ta vzkril svoje trpinčene duše je položil toliko bridkosti, da je predramil visokega dostojanstvenika iz njegovega razmotrivanja.

»Dobro je, Čížek, unapredil vas bom, a pri računskem oddeljenju ne morete več ostati. To ni za vas. Pozabite svojih »modrij«. Slabe so in kvarne, zelo kvarne. Poslej ne boste imeli več opraviti s stvarmi živih tovarišev. Prestavim vas v pisarnoro. Urejevali boste uradne »piske. Dobivali boste višjo nagrado in posebej stanarino. Pojdite!«

Čížek se je spustil na kolena: »Hvala, ekselencia, hvala!«

Malo da ne v diru je došel domov. Imel je še krono kupil »potoma iabolk in belega kruha Doma je razdelil te poslatske negodnih drobljancem.

Skoraj za tem se je preselil Čížek iz podstrešnice v prizemlje, »lično klet«. V nrašem moljnastem arhivu ni mogel več »hraniti« za državo, to se pravi:

škodovati svojim bednim sosluzivcem. Posihdoh ni več gledal, kako si kupujejo zemljice, zato ga ni več mikalo, da bi jih pripravil ob to veselje.

Ko se je starec poslovil, sem v duhu preresetaval svoje znanje in ugotovil, da premoremo še dovolj takšnih nezvestnih »čížkov« na Slovenskem. Eni čepce precej visoko na drevesu državne službe, drugi so bolj pri tleh. Studioj se mi pa vsi.

»Modre oči sem podedovala po svojem očetu.«

»Tako?«

»Nu, da; moj oče je bil boksar.«

(Cornel Widows)

Porota

Pustolovski tat iz letošnjih velikih počitnic

Maribor, 13. decembra.

Očitatelj so gotovo že v svezem spominu drzne tatvine, ki so bile izvršene letošnje velike počitnice po stanovanjih raznih mariborskih ugodnih rodbin, ko so se nahajale na počitnicah. Izvrševal jih je 39letni ključavničarski pomočnik Stefan Pavličič iz Zagreba, ki je prišel meseca julija preko Splita in Ljubljane v Maribor.

Stefan Pavličič ima silno pestro minulost. Ko se je leta 1905. izučil v Zagrebu ključavničarske obrti, je prepotoval tokom par let vsa večja mesta bivše Avstrije. Kmalu je prišel kralji. Najprej je bil obsojen leta 1909. v Banjaluki na dva meseca za krivdo tatvine in naslednje leto so mu prisodili v Zagrebu dve leti težke ječe zaradi tatvine, ki jo je izvršil na Dunaju. Vojska je pobrala tudi Pavličiča. Kaj pa je obdolženec počel pri vojakih ni znano. Pač pa je bil že leta 1920. odpuščen pri železnici, kjer je dobil službo po prevaru. Odšel je v Beograd in bil tam kmalu po prihodu obsojen zaradi velike tatvine na tri leta težke ječe. Od tam so ga spravili v Zagreb, kjer je bil zopet l. 1924. obsojen za tatvino na šest mesecev težke ječe. Nekaj časa je bil doma pri starših v Zagrebu, ki pa so ga preveč svarili zaradi pitja in je zato odšel z doma. Delal je v Splitu in v Ljubljani ter končno julija 1927 prišel v Maribor. Tu je vstopil v službo pri ključavničarju Schellu, kjer je lepo zaslužil po 6 Din na uro. Moje je bil z njim zadovoljen. Že po izplačilu prve tedenske plače pa je vstopil Pavličič zopet v svojo staro življenje, zapil svoj zaslužek in začel naslednji ponedeljek svojo mariborsko turnejo drznih tatvin in vlovov po mariborskih stanovanjih.

Vlomi pri dr. Stajniku, ravnatelju Hladeku, zdravniku dr. Marinu, dr. Stomolu in drugih.

Moje je bilo obdolženec Pavličič v ponedeljek dne 18. julija t. l. sporočil, da ne more na delo, ker je bolan. Že v torek 19. julija pa je vlomil v stanovanje odvetnika dr. Mihaela Stajnika, in mu odnesel dvojne hlače, žaket in telovnik v vrednosti 2300 Din. Z izkupičkom za ta plen je živel obdožen do 22. julija, ko je v isti Ciri Metodovi ulici vlomil v stanovanje uradnika finančne kontrole Ožbolta Drevenšaka, ki je bil z družino na počitnicah, temu je ukradel Pavličič obleke v vrednosti 3000 Din. Že drugi dan, dne 23. julija je obdolženec sredi dneva vlomil v stanovanje Josipa Hladeka, ravnatelja Glasbene Matice, ki je tudi bival na počitnicah. Temu pa je obdožen izpraznil stanovanje takorekoč do dna, odnesel mu je frak, novo svetlo obleko, novo zimsko obleko, žaket, obleko, razne hlače in telovnike, 11 srajc, 12 spodnjih hlač, 24 parov nogavice, 6 nočnih srajc, okrog 50 žepnih robcov, okrog 20 platnenih brisač, čevlje iz boka in laka, galoshe, namizni prt itd. Okradeni ravnatelj je bil s tem oskrovan za okrog 35.000 Din. Ukradene stvari je obdoženec prodal sestanovalec natakarku Karolu Lukašu, denar za zapil.

Čez teden dni je seveda obtoženi zopet zabil denar in poiskal novo žrtev. Najbolj mu je prijalo stanovanje zdravnik dr. Marina, ki je imel v boljšo informacijo tatovom napisano na vratih, da je odsoten na počitnicah in celo dan povratka v Maribor je bil natančno naveden na vratih. Obdolženec je torej z vetrihi odprl stanovanje in nemoteno poiskal po stanovanju stvari, ki bi šle najlažje v denar. V pritličju je sicer stranka slisala nekoga hoditi v dr. Marinov stanovanju, mislila pa je, da pospravlja služkinja. Ko se je dr. Marin vrnil, je ugotovil, da mu je tat odnesel velik kosček in v njem dvojne salonske hlače, par oblek, povrhnje, več čevljev, srajce itd. v vrednosti 15 — 20.000 Din. Obleko je Pavličič zanesel svojemu prijatelju in najboljšemu odjemalcu, krojaškemu mojstru Karolu Nedogu v Pobrežju. Sportno obleko pa si je dal obdolženec predelati in jo je kar sam nosil.

Med tem je stopil obdolženec zopet v službo pri ključavničarju Francu Kumeru, kjer je imel vsoto oskrbo in stanovanje in še mesečno 800 Din. Kljub temu pa je še na dan vstopa v to službo vlomil v Gregorčičevi ulici v stanovanje učitelja Viktorja Rodeča. V stanovanju si je pripravil že večjo množino perila in obleke, ki jo je hotel odnesti. V tem pa se je vrnila domov služkinja, ki je najprej mislila, da se je vrnila gospa in pregledovala perilo in obleke. Vendar gospe ni bilo in tako se je služkinja spomnila, da je morda v hiši tat, ki se je skril pod posteljo. In res je zapazila — bilo je že zvečer — ležati pod posteljo nekoga moža. Brihtna služkinja je prišla namenoma sama s seboj govoriti, da je pozabila nekaj stvari prinesiti in mora ponje. Zunaj je prosila nekoga gospoda, ki je slučajno prišel mimo, naj pazi na tatu, ona pa bo šla na policijo. Na stražo postavljeni gospod pa je bil slabši taktik. Začel je brez potrebe kričati:

«Marš ven, policija gre...!»

nakar je obdolženec seveda ušel, pa no skozi duri, ampak naravnost skozi okno in ušel v park. V naglici je pozabil v stanovanju svojo čepico. Ta neuspeh je Pavličiča za nekaj časa splašal. Že 30. avgusta pa se je zopet spustil v palači Pokojniškega zavoda s hodnika skozi odprto okno v stanovanje zobozdravnika dr. Franca Stomola, ki ga tudi ni bilo doma. Obdolženec si je zopet mirno izbral stvari, ki so bile prikladne za njegove odjemalce, jih zavil

SIFON SRAJCA 60.—, 54.—, 36
BATIST KOMBINE 200.—, 160.—, 112
SPALNE SRAJCE 180.—, 160

Modričji šopci, nogavice, rokavice, ročne torbice.

Radi velikanskega prometa po celi Jugoslaviji cene nižje kakor drugje.

Veletrgovina R. STERMECKI, Celje.

Naš denar našemu trgovcu.

Veletrgovina R. STERMECKI, Celje.

Naš denar našemu trgovcu.

Velika inventurna prodaja

znizane cene in še 20% popusta

Manufaktura JOS. SNOJ, LJUBLJANA, Prešernova 3.

v veliko platneno ruho in jih pri belom dnevu vrgel skozi okno na dvorišče in odšel po isti poti, to je skozi okno iz stanovanja. Služkinja sosedne stranke je sicer vse to videla, pa ničesar storila, češ da so to tudi drugi ljudje videli, celo moški, ki tudi niso ničesar storili. Nikomur se ni zdelo nič sumljivo, ker se je godilo pri belom dnevu. Dr. Stomol je bil oškodovan za 11.500 Din. Ukradene stvari je obdožen zopet nesel prijatelju Nedogu v Pobrežje. K sreči je kmalu nato prišel domov dr. Stomol in tatvino takoj javil policiji, ki je mogla ugotoviti, v kateri smeri je obdolženec odnesel ukradene stvari, ki jih je še isti večer prodal po gostinah. Četo se je kmalu izsledil in obdolženec, ki je najprej tajil gornje vlohe, je po daljšem zasliševanju vse priznal.

Vesela razprava, a ostra sodba.

Razprava je bila danes izredno vesela. Saj je obdolženec več priznaval, kakor so vedele priče povodati. Posebno veselost je vzbudilo med poslušalci obtožbeno pripovedovanje, kako je pri stanovanjih najprej dolgo zvonil, da se prepriča, če je varno. Najlažje delo pa je imel tam, kjer je našel že kar na vratih napisano, da gospo de ni doma in kdaj se vrne. Obsojen je bil na štiri leta težke ječe.

Požig

Dne 29. septembra tega leta je nenadoma izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju Vinke Kerenciča v Kajžarju pri Ljutomeru. K sreči sta ravno tedaj v bližini patrulirala dva orožnika, ki sta prihitela na pomoč in pomagala gasiti ter reševati, kakor je pač bilo možno v pozni nočni uri. Gospodarskega poslopja, ki je bilo levo in s slamo krita, ni bilo mogoče več rešiti, pač pa so spravili na varno živino in obratili ognja tudi hišo, ki je bila v veliki nevarnosti. Razen gospodarskega poslopja je zgorelo tudi par voz krme in nekaj gospodarskega orodja. Kerencič je bil sicer za varovan za 20.000 Din, a je imel vkljub temu okrog 10.000 Din škode.

Takoj po izbruhu ognja je več priče videlo obtoženo vinčarko Marijo Vogrinec, kako je prihitela v smeri od gorečega poslopja. Ker je Vogrinec sosedna, sta se orožnika takoj podala za njo in dohitela obdolženko pri njenem stanovanju. Obdolženka pa je sama orožnika preplašena takoj vrtala:

«Jezus, kaj je, kje gori?»

Orožnika sta obtoženko vprašala, kje je pravkar bila, nakar je ona odgovorila, da je v šumi kostonj nabirala. Tega ji orožnika seveda nista verjela in sta jo aretirala. Druga priča je zopet videla obtoženko, kako je bežala od gorečega poslopja, že po par korakih počepnila za maslo in rekla priči: «Jezus, gori» ter nato odšla po cesti proti domu. Priči Ivano Prešerji, ki je srečal obdolženko kakih 10 minut pred požarom na cesti proti Kerenciču, je obdolženka rekla, da gre k sosedu, Priči Evi Dominiku pa je pravila obdolženka takoj po požaru, da je bila pri sv. Juri.

Nadalje je Marija Vogrinec obtožena prestopka zoper tujo lastnino, ker je dne 4. aprila z drogom razbila na 2 oknih poslastika Antona Kolariča 4 špe, tedaj iz hudobije oškodovala tujo lastnino, pri čemer znaša povzročena škoda 25 Din.

Poročnik se niso mogli prepričati o krivdi obtoženke in so glavno vprašanje glede hudodelstva poizgajali zanihali. Sodni dvor je nato obtoženko oprostil. Zagovornik je bil dr. Tomšič.

Dopisi

VRHNIKA. V nedeljo, 11. t. m., je minula že deveta obletnica smrti našega pisatelja Ivana Cankarja. Več let obstoji tu odbor za zbiranje prispevkov za spomenik pokojniku v njegovem rojstnem kraju. Opažiti pa je, da akcija nima uspeha, kakršne bi se tekom več let pač že lahko dosegel s prispevki doma in v inozemstvu. Pri miži veselo družbe v domači gostilni se je zbrala vsota 120 Din v vzpodbudo boljšim in premožnejšim slojem z željo, da bi stal Cankarjev spomenik vsaj ob desetletnici njegove smrti na primernem in lepem prostoru pred tukajšino osnovno šolo. Da je tudi preprosto ljudstvo pripravljeno prispevati po svoji moči za spomenik, ko se pomen zbiranja primerno razloži, svedoči naslednja imena darovalcev: 10 Din Lovro Brenčič, mizar; Jože Brenčič, čevljar; Ivan Prašnik, mehanik; Ivan Turšič, strojar; Anton Petkovšek, mesar; Anton Plahar, strojar; Pavel Smrtnik, strojnik; Fran Petkovšek, strojni ključavničar; Anton Mačok, strojni pletar; Karel Drašler, gostilničar; 20 Din Jože Zelenc.

ZAGORJE OB SAVI. Kolo jugoslovanskih sester priredil v soboto, 17. t. m., v sokolski dvorani ob 14. uri božičnico za revne šolarje in domače onemogle reveže. Prejeli bodo živila in gorko poroko.

ŠOSTANJ. Te dni so otvorili II. letnik kmetijskega tečaja. Hvala bi zaslužili gospodje, ki so se zanj trudili, če bi ni bil ta tečaj osnovan iz strankarskih namenov. Tečaj se bo vršil v orlovskem »Sloškovem domu«, ki pa ni kraj za šolanje, kjer naj bi se mladeniči vzgajali za dobre kmetovalce; tudi jih ne morejo posesti vsi brez razlike! Človek si predstavlja tak tečaj v šoli ali na kakem vzornem posestvu, kjer si udeleženci tečaja lahko tudi kaj vzornega ogledajo. Čerkveno posestvo, na katerem stoji orlovski dom, pa je skrajno zanemarjeno; gozdnica se steka čez pot, travniki pa so preraščeni s preslico in plevelom. G. oblaštini kmetijski referent je bil na vse to opozorjen, zato ne razumemo, zakaj je dovolil tečaj v takih razmerah, ko je celo sam izjavil, da bo skrbel, da se prenesejo ti tečaj v šolo. Tega ukrepa si okoliščani res nismo želimo!

Izjava

Izjavljam, da nisem plačnik dolgov, ki jih naredi moja žena Marija. 1941 MIHA PUNGARTNIK, posestnik, Ravne 58, pošta Šostanj.

Naročila in vse dopise, ličilo se malih oglasov, se pošljo na Oglasi oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene, obdržimo, vaha beseda 50 par — Najmanjši znesek Din 5.—. Priloga za šifro Din 3.—

Nuščo dobi

Spretno natakarko sprejmemo takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40122

Pisar, pomočnik tudi začetnik, sprejmemo takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40170

Kot poslovodkinjo za dobro idejo turistično gostilno sprejmemo osebo s kakovostno, smotno delo, ki je dober kuharica. Poudarimo na oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »T. G.« 40141

Pisarniškega uradnika (co) sprejmemo takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »Pol dneva ali cel dan«. 40139

Izurnjeno vozilo za »Singer« vesilni stroj in ušeske za šivanje perila sprejmemo takoj Peter Pirc Co., Moste pri Ljubljani. 40203

Vzgojiteljico sprejmemo k dvema otrokoma v starosti 8 let in 12 let, za Ljubljano. Pogoj: Ljubezen do otrok in vsejli k vzgoji, sposobnost v pomoči za šolski pouk in življenju za domačo potrebo, popolno znanje slovenščine in nemškega jezika, starost ne nad 30 let, popolno in iskreno zdravje. Prednost imajo reflektantke, ki so enako službo že opravljale. Pisarna ponudbe s natančnimi očitnimi podatki in navedbo pogojev na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Dobro ravnanje«. 40198

Kolporterje (prodajalce časopisov) sprejmemo. Novinski biro Ljubljana, Selenburgova ul. št. 7/I. 40216

Zastopnika za prodajo prvovrstnega vina v Ljubljani, eventualno celi Sloveniji, išče vinogradsko veleposelstvo in veletrgovina. Ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Ugodni pogoji«. 39981

Cevljar, pomočnika za mehano delo sprejmemo takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40211

Kuharico samostojno in perfektno sprejmemo na delo. Nastop 15. jan. ali 15. februarja. Ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Kuharico«. 40214

Potnico sprejmemo za razprodajo dobro idejo predmeta pri privatnih strankah. Potrebo 3000 Din garancije. Ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Lepa prijava«. 40237

Akviziterja strokovnjaka z oglasne, dokazljivo sposobnostjo, sprejmemo. Gre tudi za vsakega. Ponudbe sprejmemo na oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »Inserati«. 40232

Inkasanta-zastopnika za Ljubljano in okolice sprejmemo. Ponudbe pod »Točen 41« na oglasnem oddelku »Jutra«. 40241

Zadružek za Ljubljano in okolice sprejmemo. Ponudbe pod »Točen 41« na oglasnem oddelku »Jutra«. 40241

Knjigovodja praktičen veščak, uredi tr. govorne knjige, bilanco, napovedi, Gre tudi za vsakega. Ponudbe sprejmemo na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Knjigovodja«. 40221

Iščem zastopstvo kake velike trgovice. Poslednjem 2 veliki kleti na periferiji Ljubljane. Cenjene ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Zastopstvo«. 40235

Inozemka Nemka, poučuje različno in nemščino z gotovim uspehom. Stari trg 3/I. deno. 40194

Dekle pridno in poslušno, želja službo natakarko kot zastopnica. Na željo polni nekaj kav. cije. Dopisje pod šifro »Potiska 27« na oglasnem oddelku »Jutra«. 40123

Lepo suknjo črna, skoraj nova, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40219

Darilo za božič! Vozilo (Hollander) za dekca, skoraj novo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40220

Pult in stelaže prodam. Na oglasnem oddelku »Jutra«. 40221

Izučena šivilja

ki ma vselej do otrok, vaju vseh hišnih del, stara 19 let, šoli primerne službe za takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Ugodni pogoji«. »Reklama Luč«, Trbovlje. 40135

Resna dama večja vseh trgovskih poslov, zmota kalkulacije in bilance, ki je vodila več let samostojno večje industrijsko podjetje, želi sodelovati pri večjem podjetju, pristopi tudi kot družničarka. Cenjene ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »Politični kavljeji«. 39913

Mladenka s deželo, poštena šivilja, želi premeniti službo v trgovino za pomoč, kjerkoli, tudi izven Slovenije. Pisarna ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »Marljiva 35«. 40279

Izurnjena šivilja želi službo pri boljši družini. Gre tudi za varuhinjo otrok. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40242

Knjigovodja bilancist, z dolgoletno prakso, za več mesecev brez službe, želi službo. Cenjene ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »Provrstna moč«. 40236

Wanderer avto trisekcijski, malo rabljen, v brezhibnem stanju, s krom razsvetljavo, takoj ugodno prodam. — Na oglasni pri Triumf avto gar. Ljubljana VII (Celovška cesta). 39997

Prodajam Najboljši premog Cobin, Wolfova ulica 1/I. 40216

Prazne zaboje različne velikosti prodam v Gradski št. 13/I. 40172

Radio-zarnice Tungenar in Philippe kupite najugodnejše pri tvrdki Slavje Koljar, električno podjetje, Ljubljana, Dunajska cesta 22. 40013

Mestni kožuh (Stadttr.) možki, zelo dobro ohranjen, poltlesen s svetlo modro kožo, ter posebnim ovratnikom proslam — Na oglasni pri tvrdki J. Wanek, Sv. Petra cesta 9. 40020

Kapok za polnjenje blazin, v zalogi v vsaki količini pri Rid Sever, tapetnik Marjini trg 2. 39920

Perje gosje, račje, kokošje in purje proda vsako množino in po najnižji ceni tvrdka B. Rajda, Kavovce, Medija 8. 39920

Železnato vino nekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani krepča odzdravilo, malokrvne odrasle in otroke. 211

Umivalnik 2 stola, nova lesena karnisa (230 cm) napredaj za 250 Din. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40193

Dvovprežno kočijo (Landauer) lepo, zelo dobro ohranjeno, odda po nizki ceni Jakob Matzun, Ptuj. 40189

Spalnica iz trdega lesa, politirana, napredaj na Sv. Petra nasipu št. 45. 40201

Radio-aparat osemcevrni Ultralyte prodam za 4500 Din, Kapech (Lautsprecher) za 500 Din in okvirno anteno za 600 Din. — Ogled vsak dan od 10—12 ure. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40197

Smirna-preproga prieto, 3,3 m dolgo in 2,35 m široko, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40215

Dekoraciji blazin par čudnih, primernih za božično darilo, prodam po 190—150 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40206

Lepo suknjo črna, skoraj nova, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40219

Darilo za božič! Vozilo (Hollander) za dekca, skoraj novo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40220

Pult in stelaže prodam. Na oglasnem oddelku »Jutra«. 40221

Hišo v Ljubljani ob električni telefonici ali v prometni ulici, marljivo, dobro ohranjeno, kupim. — Natančne podatke na naslov Koštomaj, brivec, Ilica 104. — Zagreb. 39740

Hišo novo, enodružinsko, s takoj razpoložljivim obirnim stanovanjem ugodno prodam ob Dunajski cesti (Stari trg pri Ljubljani). — F. Jerko, Črnača-Jelica. 39818

Majhno sobico s številnim, izjemno. Ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Prodajalka«. 40182

Hišo novo, enodružinsko, s takoj razpoložljivim obirnim stanovanjem ugodno prodam ob Dunajski cesti (Stari trg pri Ljubljani). — F. Jerko, Črnača-Jelica. 39818

Majhno sobico s številnim, izjemno. Ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Prodajalka«. 40182

Hišo novo, enodružinsko, s takoj razpoložljivim obirnim stanovanjem ugodno prodam ob Dunajski cesti (Stari trg pri Ljubljani). — F. Jerko, Črnača-Jelica. 39818

Majhno sobico s številnim, izjemno. Ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Prodajalka«. 40182

Hišo novo, enodružinsko, s takoj razpoložljivim obirnim stanovanjem ugodno prodam ob Dunajski cesti (Stari trg pri Ljubljani). — F. Jerko, Črnača-Jelica. 39818

Izložbeno okno

vrata za trgovino, oboje z rutili, v dobrem stanju, lepa hišna vrata iz trdega lesa ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40222

Gospodsko sobo lepo — antično-renesansno (Herzsimmer) prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 39804

Pridelki Orehova jederca lepa, kg 100 po 27 Din prodaja A. Druškovič, trg. a. mehan. blagom v Zelenci št. št. 229. 40195

Dolenjske ajde prodam večje množino. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40114

Kupim Registr. blagajno »National« v dobrem stanju kupim. Ponudbe s cenno in opisom na oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »National«. 39993

«Odol» prazne steklenice kupaže drogerija Anton Kanc silova. Židovska ul. št. 1. 392

Brinjevo olje kupaže v vsaki množini drogerija Ant. Kanc silova v Ljubljani, Židovska ulica v Ljubljani. 197

Hišne pakove la in starost od 20 cm naprej kupaže v vsaki množini parna šaga V Seagueti, Ljubljana. 392

Železno blagajno ročno, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40132

Damski plašč (brn. gladek volnen pliš) malo nošen, kupim. Ponudbe pod »Prima« na oglasnem oddelku »Jutra«. 40196

Železen voz rabljen, za montiranje bencinskega motorja, 5 HP, kupi Ivan Glavčnik, trgovec v Skočjanu. 39924

Igračo dobro ohranjen vozček za otroka kupim. Ponudbe do 16. t. m. pod »Igrača«. 40217

Srebrne krone kupim in plačam po Din 3.40, goldinarje pa po Din 8.80. Ponudbe pod »Krone« na oglasnem oddelku »Jutra«. 40230

Šivalni stroj cilinder, čevljarški, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40231

Kupim vsako množino o trdega lesa:

orehov, bukov, jesenov, javorjev, in drug trd les v rezanem in surovem stanju — proti takojšnemu plačilu. — Celje. Aškerčeva ulica 15/I.

Knjige Amerik. žurnala s 16 kolonami, poceni na prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 40199

Porest Hišo v Ljubljani ob električni telefonici ali v prometni ulici, marljivo, dobro ohranjeno, kupim. — Natančne podatke na naslov Koštomaj, brivec, Ilica 104. — Zagreb. 39740

Hišo novo, enodružinsko, s takoj razpoložljivim obirnim stanovanjem ugodno prodam ob Dunajski cesti (Stari trg pri Ljubljani). — F. Jerko, Črnača-Jelica. 39818

Majhno sobico s številnim, izjemno. Ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Prodajalka«. 40182

Hišo novo, enodružinsko, s takoj razpoložljivim obirnim stanovanjem ugodno prodam ob Dunajski cesti (Stari trg pri Ljubljani). — F. Jerko, Črnača-Jelica. 39818

Majhno sobico s številnim, izjemno. Ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Prodajalka«. 40182

Hišo novo, enodružinsko, s takoj razpoložljivim obirnim stanovanjem ugodno prodam ob Dunajski cesti (Stari trg pri Ljubljani). — F. Jerko, Črnača-Jelica. 39818

Majhno sobico s številnim, izjemno. Ponudbe na oglasnem oddelku »Jutra« pod »Prodajalka«. 40182

Hišo novo, enodruž

